

Bruxelles, 9. prosinca 2022.
(OR. en)

15837/22

Međuinstitucijski predmet:
2022/0402(CNS)

JUSTCIV 167
FREMP 261
JAI 1654
IA 219

PRIJEDLOG

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	8. prosinca 2022.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2022) 695 final
Predmet:	Prijedlog UREDBE VIJEĆA o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju odluka i prihvaćanju javnih isprava u pitanjima roditeljstva i o uspostavi europske potvrde o roditeljstvu

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2022) 695 final.

Priloženo: COM(2022) 695 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 7.12.2022.
COM(2022) 695 final

2022/0402 (CNS)

Prijedlog

UREDBE VIJEĆA

**o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju odluka i prihvaćanju javnih isprava u
pitanjima roditeljstva i o uspostavi europske potvrde o roditeljstvu**

{SEC(2022) 432 final} - {SWD(2022) 390 final} - {SWD(2022) 391 final} -
{SWD(2022) 392 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Cilj je Unije stvoriti, održavati i razvijati područje slobode i pravde u kojem su osigurani slobodno kretanje osoba, pristup pravosuđu i potpuno poštovanje temeljnih prava.

Radi ostvarenja tog cilja predsjednica Komisije von der Leyen u svojem je govoru o stanju Unije 2020. izjavila da „ako ste roditelj u jednoj zemlji, roditelj ste u svakoj zemlji”. Tom je izjavom predsjednica Komisije spomenula potrebu da se osigura da se roditeljstvo utvrđeno u jednoj državi članici priznaje u svim ostalim državama članicama u sve svrhe. Ta je inicijativa utvrđena kao ključna mjera u Strategiji EU-a o pravima djeteta¹ i Strategiji EU-a za ravnopravnost LGBTIQ osoba².

Cilj je Prijedloga ojačati **zaštitu temeljnih prava i drugih prava djece u prekograničnim situacijama**, uključujući njihovo pravo na identitet³, nediskriminaciju⁴ i na privatni i obiteljski život⁵ te prava na nasljeđivanje i uzdržavanje u drugoj državi članici, pri čemu je primarni cilj najbolji interes djeteta⁶. U skladu s tim ciljem, u zaključcima Vijeća o strategiji EU-a o pravima djeteta⁷ naglašava se da su prava djece univerzalna, da svako dijete uživa ista prava bez ikakve diskriminacije te da najbolji interesi djeteta moraju biti na prvom mjestu u svim djelovanjima koja se odnose na djecu, bez obzira na to poduzimaju li ih javna tijela ili privatne institucije.

Dodatni su ciljevi Prijedloga pružanje **pravne sigurnosti** i predvidljivosti pravila o međunarodnoj nadležnosti i mjerodavnom pravu za utvrđivanje roditeljstva u prekograničnim situacijama i o priznavanju roditeljstva te **smanjenje pravnih troškova** i opterećenja za obitelji i pravosudne sustave država članica u vezi sa sudskim postupcima za priznavanje roditeljstva u drugoj državi članici.

Potrebno je osigurati priznavanje roditeljstva među državama članicama jer se građani sve više nalaze u prekograničnim situacijama, na primjer ako imaju članove obitelji u drugoj državi članici, putuju unutar Unije ili se sele u drugu državu članicu kako bi pronašli posao, osnovali obitelj ili kupili nekretninu u drugoj državi članici. Međutim, procjenjuje se da se dva milijuna djece trenutačno suočava sa situacijom u kojoj priznavanje njihova roditeljstva utvrđenog u jednoj državi članici nije u sve svrhe priznato u drugoj državi članici.

Pravom Unije od država članica već se zahtijeva da priznaju roditeljstvo djeteta utvrđeno u drugoj državi članici za potrebe **prava koja dijete ima na temelju prava Unije**, posebno na

¹ Strategija EU-a o pravima djeteta, COM(2021) 142 final.

² Unija ravnopravnosti: Strategija o ravnopravnosti LGBTIQ osoba 2020.–2025., COM(2020) 698 final.

³ Članak 8. Konvencije UN-a o pravima djeteta.

⁴ Članak 2. Konvencije UN-a o pravima djeteta, članak 21. Povelje Europske unije o temeljnim pravima.

⁵ Članak 9. Konvencije UN-a o pravima djeteta, članci 7. i 24. Povelje Europske unije o temeljnim pravima.

⁶ Članak 3. Konvencije UN-a o pravima djeteta, članak 24. Povelje Europske unije o temeljnim pravima.

⁷ Zaključci Vijeća o strategiji EU-a o pravima djeteta, 9. lipnja 2022., 10024/22.

temelju prava Unije o slobodnom kretanju, uključujući Direktivu 2004/38/EZ⁸ o pravu građana Unije i članova njihovih obitelji na slobodno kretanje i boravište na području države članice⁹, koje uključuje pravo na jednako postupanje¹⁰ i zabranu prepreka u pitanjima kao što je priznavanje imena¹¹.

Međutim, pravom Unije još se ne zahtijeva da države članice priznaju roditeljstvo djeteta utvrđeno u drugoj državi članici **u druge svrhe**. To nepriznavanje može imati znatne **negativne posljedice za djecu**. To onemogućuje ostvarivanje njihovih temeljnih prava u prekograničnim situacijama i može dovesti do uskraćivanja prava koja proizlaze iz roditeljstva u skladu s nacionalnim pravom. Djeca stoga mogu izgubiti svoja nasljedna prava ili prava na uzdržavanje u drugoj državi članici ili pravo na to da bilo koji od njihovih roditelja djeluje kao njihov pravni zastupnik u drugoj državi članici u pitanjima kao što su liječenje ili školovanje. Te poteškoće mogu prisiliti obitelji da pokrenu **sudski postupak** kako bi se roditeljstvo njihove djece priznalo u drugoj državi članici, ali ti sudski postupci iziskuju vrijeme te predstavljaju troškove i teret za obitelji i pravosudne sustave država članica te imaju neizvjesne rezultate. Naposljetku, iako su države članice obvezne priznati roditeljstvo utvrđeno u drugoj državi članici za potrebe prava koja proizlaze iz prava Unije, obitelji mogu biti **onemogućene** u ostvarivanju svojih prava na slobodno kretanje zbog straha da roditeljstvo njihove djece neće biti priznato u drugoj državi članici u sve svrhe.

Razlozi za trenutačne poteškoće s priznavanjem roditeljstva proizlaze iz činjenice da države članice imaju različita materijalna pravila o utvrđivanju roditeljstva u domaćim situacijama, koja jesu i ostat će u njihovoj nadležnosti, ali i različita pravila o međunarodnoj nadležnosti i kolizijska pravila u pogledu propisa o utvrđivanju roditeljstva u prekograničnim situacijama i o priznavanju roditeljstva utvrđenog u drugoj državi članici, u vezi s kojim Unija ima nadležnost djelovati. Međutim, danas instrumenti Unije o obiteljskom pravu s prekograničnim implikacijama, među ostalim o roditeljskoj odgovornosti i uzdržavanju, o nasljeđivanju i predočavanju javnih isprava u drugoj državi članici, ne uključuju pravila o međunarodnoj nadležnosti ili sukobu zakona za utvrđivanje roditeljstva u prekograničnim situacijama ili o priznavanju roditeljstva među državama članicama.

⁸ Direktiva 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o pravu građana Unije i članova njihovih obitelji na slobodno kretanje i boravište na području države članice, kojom se izmjenjuje Uredba (EEZ) br. 1612/68 i stavljaju izvan snage direktive 64/221/EEZ, 68/360/EEZ, 72/194/EEZ, 73/148/EEZ, 75/34/EEZ, 75/35/EEZ, 90/364/EEZ, 90/365/EEZ i 93/96/EEZ (SL L 158, 30.4.2004.).

⁹ Vidjeti, posebno, presudu Suda Europske unije od 14. prosinca 2021., *V.M.A./Stolichne obshtina*, C-490/20, ECLI:EU:C:2021:1008, u kojoj je Sud presudio da su države članice dužne priznati roditeljstvo kako bi se djetetu koje ima državljanstvo države članice omogućilo da sa svakim roditeljem neometano ostvaruje pravo na slobodno kretanje i boravište na državnom području država članica te da to uključuje pravo svakog roditelja na posjedovanje isprave koja mu omogućuje putovanje s djetetom.

¹⁰ Presude Suda od 31. svibnja 1979., *Even*, C-207/78, ECLI:EU:C:1979:144 i od 8. lipnja 1999., *Meeusen*, C-337/97, EU:ECLI:C:1999:284.

¹¹ Vidjeti, primjerice, presude Suda od 2. listopada 2003., *Carlos García Avello/État belge*, predmet C-148/02, ECLI:EU:C:2003:539; od 14. listopada 2008., *Grunkin-Paul*, predmet C-353/06, ECLI:EU:C:2008:559; od 8. lipnja 2017., *Freitag*, predmet C-541/15, ECLI:EU:C:2017:432. Druga prava koja proizlaze iz prava Unije su, na primjer, prava povezana sa stipendijama, upisom u obrazovne ustanove, smanjenjem troškova javnog prijevoza za velike obitelji, sniženim studentskim cijenama javnog prijevoza i sniženim ulaznicama za muzeje. Vidjeti, primjerice, presude Suda od 3. srpnja 1974., *Casagrande/Landeshauptstadt München*, C-9/74, ECLI:EU:C:1974:74; od 27. rujna 1988., *Matteuci*, C-235/87, ECLI:EU:C:1988:460; od 30. rujna 1975., *Cristini/S.N.C.F.*, C-32/75, ECLI:EU:C:1975:120; i od 4. listopada 2012., *Komisija/Austrija*, C-75/11, ECLI:EU:C:2012:605.

Pritužbe građana, predstavke upućene Europskom parlamentu i sudski postupci ukazuju na probleme s kojima se obitelji susreću pri priznavanju roditeljstva svoje djece u prekograničnim situacijama unutar Unije, među ostalim kada se sele u drugu državu članicu ili se vraćaju u svoju državu članicu podrijetla te traže priznavanje roditeljstva u sve svrhe.

Kako bi se riješili problemi povezani s priznavanjem roditeljstva u sve svrhe i premostio postojeći jaz u pravu Unije, Komisija predlaže donošenje pravila Unije o međunarodnoj **nadležnosti** u području roditeljstva (utvrđivanje sudova država članica nadležnih za rješavanje pitanja roditeljstva, među ostalim za utvrđivanje roditeljstva u prekograničnim situacijama) i **primjenjivog prava** (određivanje nacionalnog prava koje bi se trebalo primjenjivati na pitanja roditeljstva, među ostalim na utvrđivanje roditeljstva u prekograničnim situacijama) kako bi se zatim u državi članici olakšalo **priznavanje** roditeljstva utvrđenog u drugoj državi članici. Komisija predlaže i uspostavu **europske potvrde o roditeljstvu** koju djeca (ili njihovi pravni zastupnici) mogu zatražiti i upotrijebiti za podnošenje dokaza o roditeljstvu u drugoj državi članici.

S obzirom na to da u međunarodnom pravu, pravu Unije i pravu država članica sva djeca imaju ista prava bez diskriminacije, Prijedlogom je obuhvaćeno priznavanje roditeljstva djeteta **bez obzira na to kako je dijete začeto ili rođeno te bez obzira na vrstu obitelji djeteta**. Prijedlog stoga uključuje priznavanje roditeljstva djeteta s istospolnim roditeljima i priznavanje roditeljstva djeteta slijedom domaćeg posvojenja u državi članici.

Međutim, Prijedlog **ne utječe na nadležnost država članica** za donošenje pravila materijalnog obiteljskog prava kao što su pravila o definiciji obitelji ili utvrđivanju roditeljstva u domaćim situacijama. Prijedlog ne utječe ni na pravila država članica o priznavanju brakova ili registriranih partnerstava sklopljenih u inozemstvu.

Prijedlog se primjenjuje **neovisno o državljanstvu** djece i državljanstvu njihovih roditelja. Međutim, u skladu s postojećim instrumentima Unije u građanskim stvarima (uključujući obiteljsko pravo) i trgovačkim stvarima, Prijedlogom se zahtijeva samo priznavanje ili prihvaćanje isprava kojima se utvrđuje ili dokazuje roditeljstvo **izdanih u državi članici**, dok će se priznavanje ili prihvaćanje isprava kojima se utvrđuje ili dokazuje roditeljstvo izdanih u trećoj državi i dalje uređivati nacionalnim pravom.

- **Dosljednost s odredbama politike u tom području**

Države članice danas su već obvezne u skladu s postojećim pravom Unije priznati roditeljstvo djeteta utvrđeno u drugoj državi članici u svrhu ostvarivanja prava koja dijete ima na temelju prava Unije, posebno prava o slobodnom kretanju. Ovaj Prijedlog ne utječe na tu obvezu država članica. Međutim, u nedostatku pravila Unije o međunarodnoj nadležnosti i mjerodavnom pravu za utvrđivanje roditeljstva u prekograničnim situacijama i o priznavanju roditeljstva u drugoj državi članici u svrhu ostvarivanja prava koja dijete ima na temelju roditeljstva prema nacionalnom pravu, ta su pitanja trenutačno uređena pravom svake države članice.

Postojećim instrumentima Unije uređuje se priznavanje sudskih odluka i javnih isprava u nekoliko područja izravno relevantnih za djecu u prekograničnim situacijama, kao što su

roditeljska odgovornost¹², uzdržavanje¹³ i nasljeđivanje¹⁴. Međutim, pitanja roditeljstva isključena su iz područja primjene tih instrumenata. S druge strane, Uredba o javnim ispravama¹⁵ bavi se pitanjem vjerodostojnosti javnih isprava u određenim područjima, uključujući rođenje, roditeljstvo i posvojenje, ali ne obuhvaća priznavanje sadržaja takvih javnih isprava. Donošenjem zajedničkih pravila o međunarodnoj nadležnosti i mjerodavnom pravu za utvrđivanje roditeljstva u prekograničnim situacijama i o priznavanju roditeljstva u drugoj državi članici **dopunilo** bi se postojeće zakonodavstvo Unije o obiteljskom pravu i nasljeđivanju te **olakšala njegova primjena** jer je roditeljstvo djeteta prethodno pitanje koje se mora riješiti prije primjene postojećih pravila Unije o roditeljskoj odgovornosti, uzdržavanju i nasljeđivanju u pogledu djeteta.

Budući da je cilj Prijedloga zaštititi prava djece u prekograničnim situacijama, on je u skladu s Konvencijom UN-a o pravima djeteta, kojom se predviđa da države članice moraju osigurati da je dijete zaštićeno od svih oblika diskriminacije ili kažnjavanja na temelju statusa ili aktivnosti djetetovih roditelja (članak 2.); da u svim mjerama koje se odnose na djecu, bez obzira na to provode li ih sudovi ili zakonodavna tijela, primarni cilj mora biti najbolji interes djeteta (članak 3.) te da djeca imaju pravo na identitet i skrb svojih roditelja (članci 7. i 8.). Prijedlog je u skladu i s Europskom konvencijom o ljudskim pravima, kojom se propisuje pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života, te s povezanom sudskom praksom Europskog suda za ljudska prava, među ostalim u pogledu priznavanja djece rođene s pomoću zamjenskog majčinstva. Naposljetku, u skladu je i s ciljem zaštite i promicanja prava djeteta utvrđenim u **Ugovoru o Europskoj uniji** (članak 3. stavci 3. i 5. UEU-a) i **Povelji Europske unije o temeljnim pravima** („Povelja”). Poveljom se jamči, u primjeni i provedbi prava Unije, zaštita temeljnih prava djece i njihovih obitelji. Ta prava uključuju pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života (članak 7.), pravo na nediskriminaciju (članak 21.) i pravo djece na održavanje redovitog osobnog odnosa i izravan kontakt s oba roditelja ako je to u skladu s njihovim najboljim interesima (članak 24.). Na temelju Konvencije UN-a o pravima djeteta, člankom 24. stavkom 2. Povelje predviđa se i da u svim mjerama koja se odnose na djecu, bez obzira na to poduzimaju li ih javna tijela ili privatne institucije, primarni cilj mora biti zaštita interesa djeteta.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Prijedlog se temelji na nekoliko inicijativa politike. Među njima su „Stockholmski program Europskog vijeća iz 2010. – otvorena i sigurna Europa koja služi građanima i štiti ih”¹⁶,

¹² Uredba Vijeća (EU) 2019/1111 od 25. lipnja 2019. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju odluka u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću te o međunarodnoj otmici djece (SL L 178, 2.7.2019, str. 1.).

¹³ Uredba Vijeća (EZ) br. 4/2009 od 18. prosinca 2008. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja (SL L 7, 10.1.2009, str. 1.).

¹⁴ Uredba (EU) br. 650/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršavanju odluka i prihvatanju i izvršavanju javnih isprava u nasljednim stvarima i o uspostavi Europske potvrde o nasljeđivanju (SL L 201, 27.7.2012, str. 107.).

¹⁵ Uredba (EU) 2016/1191 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. srpnja 2016. o promicanju slobodnog kretanja građana pojednostavnjenjem zahtjeva za predočavanje određenih javnih isprava u Europskoj uniji i o izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012 (SL L 200, 26.7.2016, str. 1.).

¹⁶ SL C 115 od 4.5.2010, str. 1.

Akcijski plan Komisije za provedbu Stockholmskog programa¹⁷ i zelena knjiga iz 2010. pod nazivom „Smanjenje birokracije za građane: promicanje slobodnog optjecaja javnih isprava i priznavanje pravnih učinaka evidencija o građanskom stanju”¹⁸. Nadalje, Europski parlament zatražio je 2017. od Komisije da podnese zakonodavni prijedlog o prekograničnom priznavanju rješenja o posvojenju¹⁹.

Komisija je 2020. najavila mjere²⁰ kojima se osigurava da roditeljstvo utvrđeno u jednoj državi članici bude priznato u svim drugim državama članicama. Ta je inicijativa uključena u Strategiju EU-a o pravima djeteta²¹ iz 2021. kao ključna mjera za potporu ravnopravnosti i pravima djece te u Strategiju EU-a za ravnopravnost LGBTIQ osoba iz 2020.²² Europski parlament pozdravio je inicijativu Komisije u Rezoluciji iz 2022. o zaštiti prava djeteta u postupcima građanskog, upravnog i obiteljskog prava²³.

U zaključcima Vijeća o strategiji EU-a o pravima djeteta²⁴ naglašava se da su prava djece univerzalna, da svako dijete uživa ista prava bez ikakve diskriminacije te da najbolji interesi djeteta moraju biti na prvom mjestu u svim djelovanjima koja se odnose na djecu, bez obzira na to poduzimaju li ih javna tijela ili privatne institucije. To nužno podrazumijeva uspostavu pravnog okvira s jedinstvenim pravilima o međunarodnoj nadležnosti i mjerodavnom pravu za priznavanje roditeljstva među državama članicama, čime se djeci omogućuje ostvarivanje njihovih prava u Uniji bez diskriminacije.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

• Pravna osnova

U skladu s Ugovorima Unije, materijalno pravo o obiteljskim pitanjima, uključujući pravni status osoba, u nadležnosti je država članica, što znači da su materijalna pravila za utvrđivanje roditeljstva osobe utvrđena nacionalnim pravom. Međutim, Unija može donijeti mjere povezane s obiteljskim pravom s prekograničnim implikacijama u skladu s člankom 81. stavkom 3. UFEU-a, kao što su mjere kojima se olakšava priznavanje roditeljstva u drugim državama članicama nakon što se utvrdi roditeljstvo u jednoj državi članici. Te mjere mogu uključivati donošenje zajedničkih pravila o međunarodnoj nadležnosti, mjerodavnom pravu i postupcima za priznavanje roditeljstva u drugoj državi članici. One neće dovesti do usklađivanja materijalnog prava država članica o definiciji obitelji ili utvrđivanju roditeljstva u domaćim situacijama.

¹⁷ COM(2010) 171 final.

¹⁸ COM(2010) 747 final.

¹⁹ Rezolucija Europskog parlamenta od 2. veljače 2017. s preporukama Komisiji o prekograničnim aspektima posvojenja (2015/2086(INL)).

²⁰ Govor predsjednice Komisije von der Leyen o stanju Unije na plenarnoj sjednici Europskog parlamenta 20. rujna 2020. Predsjednica je izjavila: „Ako ste roditelj u jednoj zemlji, roditelj ste u svakoj zemlji.”

²¹ Strategija EU-a o pravima djeteta, COM(2021) 142 final.

²² Unija ravnopravnosti: Strategija o ravnopravnosti LGBTIQ osoba 2020.–2025., COM(2020) 698 final.

²³ Rezolucija Europskog parlamenta od 5. travnja 2022. o zaštiti prava djeteta u postupcima građanskog, upravnog i obiteljskog prava (2021/2060(INI)). Inicijativa je pozdravljena i u Rezoluciji Europskog parlamenta od 14. rujna 2021. o pravima LGBTIQ osoba u EU-u (2021/2679(RSP)).

²⁴ Zaključci Vijeća o strategiji EU-a o pravima djeteta, 9. lipnja 2022., 10024/22.

Prijedlogom se, kao i drugim instrumentima Unije u području obiteljskog prava, nastoji olakšati priznavanje sudskih odluka i javnih isprava o roditeljstvu donošenjem zajedničkih pravila o međunarodnoj nadležnosti i mjerodavnom pravu. Cilj je Prijedloga zahtijevati priznavanje roditeljstva utvrđenog u drugoj državi članici, posebno za potrebe prava koja proizlaze iz roditeljstva u skladu s nacionalnim pravom. Članak 81. stavak 3. UFEU-a stoga je odgovarajuća pravna osnova.

Na temelju Protokola br. 22 UFEU-a pravne mjere donesene u području pravosuđa nisu obvezujuće niti se primjenjuju u Danskoj. Na temelju Protokola br. 21 UFEU-a takve mjere nisu obvezujuće ni za Irsku. Međutim, nakon što se predstavi prijedlog u tom području, Irska može obavijestiti o svojoj želji da sudjeluje u donošenju i primjeni mjere te, nakon donošenja mjere, može obavijestiti o svojoj želji da prihvati tu mjeru.

- **Supsidijarnost**

Budući da države članice moraju utvrditi pravila o definiciji obitelji i utvrđivanju roditeljstva, Unija i države članice dijele nadležnost za donošenje mjera povezanih s obiteljskim pravom s prekograničnim implikacijama i pravima djeteta s prekograničnim implikacijama²⁵. Problemi s priznavanjem roditeljstva u jednoj državi članici kad je ono utvrđeno u drugoj državi članici za potrebe prava koja proizlaze iz prava Unije ili nacionalnog prava imaju dimenziju Unije jer priznavanje zahtijeva sudjelovanje dviju država članica. I posljedice nepriznavanja roditeljstva imaju dimenziju Unije jer obitelji mogu biti onemogućene u ostvarivanju svojeg prava na slobodno kretanje zbog straha da roditeljstvo njihova djeteta neće biti priznato u drugoj državi članici u sve svrhe.

Problemi s priznavanjem roditeljstva prije svega su rezultat materijalnih pravila država članica o utvrđivanju roditeljstva te različitih pravila država članica o međunarodnoj nadležnosti i mjerodavnom pravu za utvrđivanje roditeljstva u prekograničnim situacijama. Države članice pojedinačno nisu mogle na zadovoljavajući način ukloniti probleme s priznavanjem roditeljstva jer bi pravila i postupci država članica trebali biti jednaki ili barem kompatibilni kako bi se roditeljstvo priznalo među državama članicama. Djelovanje na razini Unije potrebno je kako bi se osiguralo da se za državu članicu čiji sudovi ili druga nadležna tijela utvrde roditeljstvo u prekograničnim situacijama smatra da je za to nadležna te da će sudovi i druga nadležna tijela svih država članica primjenjivati isto pravo za utvrđivanje roditeljstva u prekograničnim situacijama. Na taj će se način u Uniji izbjeći kolizije utvrđenog roditeljstva za istu osobu te će svaka država članica priznati roditeljstvo utvrđeno u drugoj državi članici.

Stoga bi se ciljevi ovog Prijedloga, zbog njegova područja primjene i učinaka, najbolje ostvarili na razini Unije u skladu s načelom supsidijarnosti.

- **Proporcionalnost**

Cilj je ovog Prijedloga olakšati priznavanje roditeljstva među državama članicama propisivanjem priznavanja i. sudskih odluka i ii. javnih isprava kojima se utvrđuje roditeljstvo s obvezujućim pravnim učinkom te prihvaćanja javnih isprava koje nemaju obvezujući pravni učinak u državi članici podrijetla, ali imaju dokaznu snagu u toj državi članici. U tu svrhu Prijedlogom se usklađuju pravila država članica o međunarodnoj nadležnosti za utvrđivanje

²⁵ Članak 4. stavak 2. točka (j) UFEU-a.

roditeljstva u prekograničnim situacijama i kolizijska pravila država članica kojima se utvrđuje pravo mjerodavno za utvrđivanje roditeljstva u prekograničnim situacijama.

Prijedlog ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje njegovih ciljeva: ne zadire u materijalno nacionalno pravo o definiciji obitelji; ne utječe na nacionalno pravo o priznavanju brakova ili registriranih partnerstava sklopljenih u inozemstvu; pravila o nadležnosti i mjerodavnom pravu primjenjuju se samo na utvrđivanje roditeljstva u prekograničnim situacijama; njime se od država članica zahtijeva da priznaju roditeljstvo samo ako je utvrđeno u državi članici, a ne kad je utvrđeno u trećoj državi; ne utječe na nadležnost tijela država članica za rješavanje pitanja roditeljstva; te europska potvrda o roditeljstvu nije obvezna za djecu (ili njihove pravne zastupnike) i neće zamijeniti jednakovrijedne nacionalne isprave kojima se dokazuje roditeljstvo.

Prijedlogom se stoga poštuje načelo proporcionalnosti.

- **Odabir instrumenta**

Donošenje jedinstvenih pravila o međunarodnoj nadležnosti i mjerodavnom pravu za utvrđivanje roditeljstva u prekograničnim situacijama može se postići samo uredbom jer se samo uredbom osigurava potpuno dosljedno tumačenje i primjena pravila. Stoga je u skladu s prethodnim instrumentima Unije o međunarodnom privatnom pravu najpoželjniji pravni instrument uredba.

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- **Savjetovanja s dionicima**

Tijekom pripreme Prijedloga Komisija je 2021. i 2022. provela opsežna savjetovanja kojima su obuhvaćene sve države članice (osim Danske²⁶). Savjetovanja su bila usmjerena na širok raspon dionika koji predstavljaju građane, javna tijela, akademsku zajednicu, pravne stručnjake, nevladine organizacije i druge relevantne interesne skupine. Savjetovanja su se sastojala od i. povratnih informacija javnosti o početnoj procjeni učinka; ii. otvorenog javnog savjetovanja; iii. sastanka s dionicima i predstavnicima civilnog društva; i iv. sastanka sa stručnjacima iz nadležnih tijela država članica.

Osim savjetovanja koje je provela Komisija, savjetovanja je proveo i vanjski ugovorni suradnik. Sastojala su se od i. internetskih anketa upućenih službenicima matičnih ureda država članica; ii. pisanih upitnika namijenjenih ministarstvima i pravosuđu država članica; i iii. razgovora s predstavnicima pravosuđa i nevladinih organizacija država članica.

Općenito, dionici koji zastupaju prava djece, duguje obitelji, pravni stručnjaci i službenici matičnih ureda založili su se za to da bi Unija trebala pronaći rješenje za trenutačne probleme s priznavanjem roditeljstva donošenjem obvezujućeg zakonodavstva. S druge strane, organizacije koje predstavljaju tradicionalne obitelji i one koje se protive zamjenskom majčinstvu općenito su kritizirale zakonodavni prijedlog. Stajališta javnosti razlikovala su se.

²⁶ U skladu s Protokolom br. 22 o stajalištu Danske priloženom Ugovorima, Danska ne sudjeluje u mjerama donesenima na temelju članka 81. UFEU-a.

Primljene povratne informacije bile su temelj za pripremu Prijedloga i popratne procjene učinka. Detaljan sažetak rezultata savjetovanja koja je provela Komisija uključen je u procjenu učinka.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Osim navedenih savjetovanja s dionicima, Komisija je prikupila i upotrijebila stručno znanje iz drugih izvora.

Tijekom pripreme Prijedloga Komisija je zatražila stručno mišljenje stručne skupine za priznavanje roditeljstva među državama članicama, koju je osnovala 2021. Komisija je sudjelovala i na sastancima stručnjaka na Projektu o roditeljstvu i zamjenskom majčinstvu Haške konferencije o međunarodnom privatnom pravu te je proučila znanstvenu literaturu, izvješća i studije.

U izradi procjene učinka Komisija se oslonila na studiju koju je proveo vanjski ugovorni suradnik. Vanjski ugovorni suradnik izradio je i izvješća po pojedinim zemljama, među ostalim o materijalnom pravu država članica i međunarodnom privatnom pravu o roditeljstvu. U studiji ugovornog suradnika primijenjeni su različiti alati za analizu postojećih problema s priznavanjem roditeljstva, učinaka ovog Prijedloga i razmatranih opcija politike. Ti su alati uključivali primjenu empirijskih podataka prikupljenih na različite načine (razgovori, upitnici, nacionalna izvješća), kao i statističkih podataka i analizu dokumentacije. Ako kvantitativni podaci nisu bili dostupni, primijenjene su kvalitativne procjene. U studiji ugovornog suradnika zaključeno je da bi najprikladnija opcija za postizanje ciljeva politike Unije bila donošenje zakonodavnog instrumenta o priznavanju roditeljstva među državama članicama, uključujući uspostavu europske potvrde o roditeljstvu.

- **Procjena učinka**

Na temelju Komisijinih Smjernica za bolju regulativu²⁷ i zaključaka početne procjene učinka Komisija je izradila procjenu učinka Prijedloga. U procjeni učinka razmotrene su sljedeće opcije politike: i. osnovni scenarij; ii. preporuka Komisije upućena državama članicama; iii. zakonodavne mjere koje se sastoje od uredbe o priznavanju roditeljstva među državama članicama; i iv. zakonodavne mjere koje se sastoje od uredbe o priznavanju roditeljstva među državama članicama, uključujući uspostavu neobvezne europske potvrde o roditeljstvu. Sve te opcije politike, uključujući osnovni scenarij, bile bi popraćene određenim nezakonodavnim mjerama za senzibiliziranje javnosti, promicanje dobrih praksi i poboljšanje suradnje među nadležnim tijelima država članica koja se bave pitanjima roditeljstva.

U procjeni učinka ispitana je svaka od tih opcija u pogledu njihovih očekivanih učinaka te njihove djelotvornosti, učinkovitosti i usklađenosti s pravnim okvirom i okvirom politike Unije. Na temelju te procjene odabrana je opcija politike koja se sastoji od prijedloga uredbe o priznavanju roditeljstva među državama članicama, uključujući uspostavu neobvezne europske potvrde o roditeljstvu.

U procjeni učinka zaključuje se da bi se odabranom opcijom znatno olakšalo priznavanje roditeljstva za sve od procijenjena dva milijuna djece prekograničnih obitelji, a ne samo za one koji se trenutačno suočavaju s većinom problema s priznavanjem roditeljstva. Konkretno,

²⁷ SWD(2021) 305 final.

europskom potvrdom o roditeljstvu, koja je posebno osmišljena za upotrebu u drugoj državi članici, smanjilo bi se administrativno opterećenje postupaka priznavanja i troškovi prijevoda za sve obitelji.

Odabrana opcija politike bila bi i najučinkovitija u rješavanju problema priznavanja roditeljstva jer bi pozitivni pravni, socijalni i psihološki učinci bili najznatniji. Odabrana opcija imala bi jasan pozitivan učinak na zaštitu *temeljnih prava djece*, kao što su njihovo pravo na identitet, nediskriminaciju te na privatni i obiteljski život. Bila bi najučinkovitija i u *zaštiti prava koja djeca ostvaruju na temelju roditeljstva prema nacionalnom pravu*, kao što je njihovo pravo na uzdržavanje i nasljeđivanje u drugoj državi članici. Naposljetku, to bi imalo i pozitivan *društveni i psihološki učinak* jer bi dovelo do toga da se s djecom u prekograničnim situacijama postupa kao s lokalnom djecom.

Donošenjem jedinstvenih pravila Unije o međunarodnoj nadležnosti i mjerodavnom pravu te priznavanju roditeljstva bez potrebe za ikakvim posebnim postupkom, odabranom opcijom eliminirali bi se troškovi i opterećenje povezani s upravnim i sudskim postupcima koje djeca i njihove obitelji trenutačno moraju snositi kako bi im se roditeljstvo priznalo u drugoj državi članici. Procijenjeno je da bi se u okviru odabrane opcije prosječni troškovi postupka priznavanja smanjili za 71 % po pojedinom predmetu te za 90 % za obitelji koje se trenutačno suočavaju s najozbiljnijim problemima s priznavanjem roditeljstva.

Odabrana opcija dovela bi pak do znatnih ušteda u smislu troškova, vremena i opterećenja za javna tijela država članica. Procjenjuje se da bi se u okviru odabrane opcije troškovi postupaka priznavanja koje snose javna tijela smanjili za 54 %.

- **Temeljna prava**

Kako je prethodno objašnjeno, trenutačni problemi s priznavanjem roditeljstva dovode do situacija kojima se krše temeljna prava i druga prava djece u prekograničnim situacijama. Oduzimanje djeci pravnog statusa i roditeljstva utvrđenog u drugoj državi članici u suprotnosti je s temeljnim pravima djece na identitet, nediskriminaciju i poštovanje privatnog i obiteljskog života, kao i s njihovim najboljim interesima. Prijedlog ima za cilj zaštititi temeljna prava djece u prekograničnim situacijama i osigurati kontinuitet roditeljskog statusa u Uniji olakšavanjem priznavanja roditeljstva među državama članicama.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Države članice mogu imati jednokratne troškove prilagodbe novim pravilima uredbe, posebno troškove koji proizlaze iz potrebe za osposobljavanjem sudaca, službenika matičnih ureda i drugih nadležnih tijela o novim pravilima. Za kontinuirano osposobljavanje tih nadležnih tijela mogu se očekivati manji periodični troškovi. Ne očekuju se nikakvi znatni troškovi, a u svakom slučaju troškove bi nadmašili povećanje učinkovitosti i uštede koje donosi uredba.

Odredbe prijedloga o digitalnoj komunikaciji putem europske elektroničke pristupne točke u kontekstu decentraliziranog informacijskog sustava uspostavljenog Uredbom (EU) XX/YYYY [Uredba o digitalizaciji] utjecale bi na proračun Unije, što se može pokriti preraspodjelom u okviru programa Pravosuđe. Taj bi učinak bio malen jer se decentralizirani informacijski sustav ne bi morao posebno uspostaviti za primjenu prijedloga, već bi se u skladu s [Uredbom o digitalizaciji] razvio za mnoge instrumente Unije u području pravosudne suradnje u građanskim i trgovačkim stvarima.

Države članice snosile bi i određene troškove postavljanja i održavanja pristupnih točaka decentraliziranog informacijskog sustava koje se nalaze na njihovu državnom području te prilagodbe svojih nacionalnih informacijskih sustava kako bi postali interoperabilni s pristupnim točkama. Međutim, kako je navedeno, većina tih financijskih ulaganja već bi bila izvršena u kontekstu digitalizacije drugih instrumenata Unije u području pravosudne suradnje u građanskim i trgovačkim stvarima. Osim toga, države članice mogle bi se prijaviti za bespovratna sredstva za financiranje tih troškova u okviru relevantnih financijskih programa Unije, posebno fondova kohezijske politike i programa Pravosuđe.

5. DRUGI ELEMENTI

• Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja

Uredba se izravno primjenjuje u svim državama članicama i stoga se ne mora prenijeti u nacionalno pravo.

U Prijedlogu su predviđene odgovarajuće obveze praćenja, evaluacije i izvješćivanja. Prvo, praktična primjena uredbe pratila bi se na redovitim sastancima Europske pravosudne mreže u građanskim i trgovačkim stvarima na kojima bi se okupili stručnjaci iz država članica. Osim toga, Komisija bi provela potpunu evaluaciju primjene uredbe pet godina nakon što se uredba počne primjenjivati. Evaluacija bi se provodila na temelju, među ostalim, informacija dobivenih od nadležnih tijela država članica, vanjskih stručnjaka i relevantnih dionika.

• Obrazloženje pojedinih odredaba prijedloga

Prijedlog se sastoji od devet poglavlja: i. predmet, područje primjene i definicije; ii. nadležnost u pitanjima roditeljstva u prekograničnim situacijama; iii. pravo koje se primjenjuje na utvrđivanje roditeljstva u prekograničnim situacijama; iv. priznavanje sudskih odluka i javnih isprava s obvezujućim pravnim učinkom izdanih u drugoj državi članici; v. prihvaćanje javnih isprava bez obvezujućeg pravnog učinka izdanih u drugoj državi članici; vi. europska potvrda o roditeljstvu; vii. digitalna komunikacija; viii. delegirani akti; i ix. opće i završne odredbe.

Poglavlje I. – Predmet, područje primjene i definicije

U **članku 1.** utvrđuje se predmet Prijedloga. Prijedlogom se nastoji ostvariti cilj olakšavanja priznavanja roditeljstva utvrđenog u drugoj državi članici donošenjem jedinstvenih pravila o i. međunarodnoj nadležnosti za utvrđivanje roditeljstva u državi članici u prekograničnim situacijama; ii. pravu koje se primjenjuje na utvrđivanje roditeljstva u državi članici u prekograničnim situacijama; iii. priznavanju sudskih odluka i javnih isprava kojima se utvrđuje roditeljstvo s obvezujućim pravnim učinkom; iv. prihvaćanju javnih isprava koje nemaju obvezujući pravni učinak u državi članici podrijetla, ali imaju dokaznu snagu u toj državi članici; i v. uspostavi neobvezne europske potvrde o roditeljstvu kojom se djetetu ili pravnom zastupniku omogućuje da predoči dokaz o roditeljstvu u drugoj državi članici.

Roditeljstvo se obično utvrđuje primjenom prava ili aktom nadležnog tijela, kao što su sudska odluka, odluka upravnog tijela ili javnobilježnička isprava, nakon čega se roditeljstvo obično upisuje u matične knjige države članice. Međutim, građani najčešće traže priznavanje roditeljstva u drugoj državi članici na temelju javne isprave kojom se ne utvrđuje roditeljstvo s obvezujućim pravnim učinkom, ali koja ima dokaznu snagu u pogledu roditeljstva koje je prethodno na drugi način utvrđeno u toj državi članici (primjenom prava ili aktom nadležnog tijela). Takve javne isprave mogu biti, na primjer, izvadak iz matične knjige ili rodni list ili

potvrda o roditeljstvu. Jedinstvenim pravilima iz Prijedloga o pravu koje se primjenjuje na utvrđivanje roditeljstva u prekograničnim situacijama nastoji se olakšati prihvaćanje javnih isprava koje nemaju obvezujući pravni učinak, ali imaju dokaznu snagu u državi članici u kojoj je prethodno utvrđeno roditeljstvo (primjerice rodni list) ili u kojoj su utvrđene druge činjenice osim utvrđivanja roditeljstva (na primjer priznanje očinstva ili davanje suglasnosti za utvrđivanje roditeljstva).

U **članku 2.** o odnosu Prijedloga s drugim odredbama prava Unije pojašnjava se da Prijedlog ne bi trebao utjecati na prava djeteta koja proizlaze iz prava Unije, posebno na prava koja proizlaze iz prava Unije o slobodnom kretanju, uključujući Direktivu 2004/38/EZ²⁸. Prijedlogom se ne namjeravaju predvidjeti dodatni uvjeti ili zahtjevi za priznavanje roditeljstva u cilju ostvarivanja prava koja proizlaze iz prava Unije niti će se utjecati na provedbu takvih pravila. To stoga neće utjecati na primjenu prava Unije o slobodnom kretanju. Naime, priznavanje roditeljstva za ostvarivanje prava koja proizlaze iz prava Unije može se odbiti samo na temelju razloga dopuštenih pravom Unije o slobodnom kretanju kako ga tumači Sud. Isto tako, na temelju postojećeg prava Unije u skladu s člankom 21. UFEU-a i s njim povezanog sekundarnog zakonodavstva kako ga tumači Sud, poštovanje nacionalnog identiteta države članice u skladu s člankom 4. stavkom 2. UFEU-a i javni poredak države članice ne mogu poslužiti kao opravdanje za odbijanje priznavanja odnosa roditelja i djeteta za djecu i njihove istospolne roditelje za potrebe ostvarivanja prava koja dijete ima na temelju prava Unije. Osim toga, za potrebe ostvarivanja prava koja proizlaze iz prava Unije dokaz o roditeljstvu može se predložiti na bilo koji način²⁹. Država članica stoga nema pravo zahtijevati od osobe da predloži ovjeru predviđenu u Prijedlogu uz sudsku odluku ili javnu ispravu o roditeljstvu ili europsku potvrdu o roditeljstvu izrađenu temeljem prijedloga ako osoba traži priznavanje roditeljstva za potrebe prava koja dijete ima na temelju prava Unije u području slobodnog kretanja. Međutim, to ne bi trebalo spriječiti osobu da u takvim slučajevima predloži i relevantnu ovjeru ili europsku potvrdu o roditeljstvu.

U članku 2. pojašnjava se i da Prijedlog neće utjecati na primjenu uredbe o javnim ispravama³⁰, kojom se već pojednostavnjuje optjecaj javnih isprava (kao što su presude, javnobilježnički akti i administrativne potvrde) u određenim područjima, uključujući rođenje, roditeljstvo i posvojenje, u pogledu njihove vjerodostojnosti.

Člankom 3. utvrđuje se područje primjene Prijedloga. Pravila o nadležnosti i mjerodavnom pravu primjenjuju se samo na utvrđivanje roditeljstva u državi članici u prekograničnim situacijama. Pravila o priznavanju roditeljstva primjenjuju se ako je roditeljstvo koje treba priznati utvrđeno u državi članici, tako da Prijedlog ne obuhvaća priznavanje ili, ovisno o slučaju, prihvaćanje sudskih odluka i javnih isprava kojima se utvrđuje ili dokazuje roditeljstvo sastavljenih ili registriranih u trećoj državi. U tim slučajevima priznavanje ili prihvaćanje i dalje podliježu nacionalnom pravu svake države članice. Međutim, Prijedlog se

²⁸ Prava koja proizlaze iz prava Unije uključuju pravo građana Unije i članova njihovih obitelji na slobodno kretanje i boravište unutar Unije, uključujući prava povezana sa stipendijama, upisom u obrazovne ustanove, smanjenjem troškova javnog prijevoza za velike obitelji, sniženim studentskim cijenama za javni prijevoz i sniženim cijenama ulaznica za muzeje, kao i pravo na priznavanje imena.

²⁹ Vidjeti u tom smislu presude Suda od 25. srpnja 2002., C-459/99, *MRAX*, ECLI:EU:C:2002:461, točke 61. i 62.; i od 17. veljače 2005., C-215/03, *Oulane*, ECLI:EU:C:2005:95, točke od 23. do 26.

³⁰ Uredba (EU) 2016/1191 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. srpnja 2016. o promicanju slobodnog kretanja građana pojednostavnjenjem zahtjeva za predložavanje određenih javnih isprava u Europskoj uniji i o izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012 (SL L 200, 26.7.2016, str. 1.).

primjenjuje na priznavanje roditeljstva sve djece, bez obzira na njihovo državljanstvo i državljanstvo njihovih roditelja, pod uvjetom da je njihovo roditeljstvo utvrđeno u državi članici, a ne u trećoj državi.

Pitanja koja mogu biti povezana s roditeljstvom djeteta, ali su uređena drugim instrumentima Unije ili međunarodnim instrumentima ili nacionalnim pravom, isključena su iz područja primjene Prijedloga, kao što su pitanja povezana s roditeljskom odgovornošću, uzdržavanjem, nasljeđivanjem, međudržavnim posvojenjem, postojanjem, valjanošću ili priznavanjem braka ili registriranog partnerstva roditelja djeteta i učincima upisa ili neupisivanja roditeljstva djeteta u odgovarajući registar države članice. Međutim, rješavanjem pitanja roditeljstva djeteta kao prethodnog pitanja Prijedlogom bi se olakšala primjena postojećih instrumenata Unije o roditeljskoj odgovornosti, uzdržavanju i nasljeđivanju u pogledu djeteta. Prijedlog se ne bavi ni pravima i obvezama koji proizlaze iz roditeljstva u skladu s nacionalnim pravom, primjerice državljanstvom i imenom djeteta.

U **članku 4.** definiraju se, za potrebe Prijedloga, pojmovi „roditeljstvo”, „dijete”, „utvrđivanje roditeljstva”, „sud” i „sudska odluka”, „vjerodostojna isprava”, „država članica podrijetla”, „decentralizirani informacijski sustav” i „europska elektronička pristupna točka”.

- **Dijete** je definirano široko i uključuje osobu bilo koje dobi čije roditeljstvo treba utvrditi, priznati ili dokazati. S obzirom na to da je roditeljski status relevantan tijekom cijelog života osobe, Prijedlog se primjenjuje na djecu bilo koje dobi, odnosno maloljetnike i odrasle osobe. Međutim, najbolji interes djeteta i pravo na saslušanje moraju se tumačiti kao da se odnose na dijete kako je definirano u Konvenciji UN-a o pravima djeteta, odnosno kao osobu mlađu od 18 godina, ako punoljetnost nije postignuta ranije u skladu s pravom koje se primjenjuje na dijete.
- **Roditeljstvo**, koje se naziva i odnos roditelja i djeteta, znači odnos između roditelja i djeteta utvrđen zakonom, uključujući pravni status djeteta jednog ili oba roditelja. Za potrebe Prijedloga roditeljstvo može biti biološko, gensko, roditeljstvo posvojenjem ili primjenom zakona. Kao što je navedeno, Prijedlogom je obuhvaćeno roditeljstvo utvrđeno u državi članici za maloljetnike i odrasle osobe, uključujući preminulo dijete i dijete koje još nije rođeno, bez obzira na to je li riječ o samohranom roditelju, *de facto* paru, bračnom paru ili paru u registriranom partnerstvu. Njime je obuhvaćeno priznavanje roditeljstva djeteta bez obzira na to kako je dijete začeto ili rođeno, čime su obuhvaćena djeca začeta s pomoću tehnologije za potpomognutu oplodnju, i neovisno o vrsti obitelji djeteta, čime su obuhvaćena djeca s dva istospolna roditelja, djeca s jednim samohranim roditeljem i djeca koju su u državi članici posvojili jedan ili dva roditelja.
- **Utvrđivanje roditeljstva** znači pravno utvrđivanje odnosa između djeteta i svakog roditelja, uključujući utvrđivanje roditeljstva na temelju zahtjeva kojim se osporava već utvrđeno roditeljstvo. Prema potrebi, taj pojam može uključivati i brisanje ili prestanak roditeljstva. Prijedlog se ne primjenjuje na utvrđivanje roditeljstva u domaćim situacijama bez prekograničnih elemenata kao što je domaće posvojenje u državi članici, iako se primjenjuje na priznavanje roditeljstva utvrđenog u takvim domaćim situacijama u državi članici.
- **Javne isprave** definirane su široko, kao u drugim uredbama Unije u području građanskog prava. Javne isprave u okviru ovog Prijedloga stoga uključuju i. isprave kojima se utvrđuje roditeljstvo s obvezujućim pravnim učinkom, kao što su

javnobilježničke isprave (na primjer u posvojenju ili ako dijete još nije rođeno) ili upravne odluke (na primjer nakon priznanja očinstva) te ii. isprave kojima se ne utvrđuje roditeljstvo s obvezujućim pravnim učinkom, ali kojima se dokazuje roditeljstvo utvrđeno drugim sredstvima (na primjer izvadak iz matičnih knjiga, rodni list ili potvrda o roditeljstvu) ili dokaz o drugim činjenicama (na primjer javnobilježnički akt ili upravni dokument kojim se bilježi priznanje očinstva ili se daje pristanak na upotrebu tehnologije potpomognute oplodnje).

U **članku 5.** pojašnjava se da Prijedlog neće utjecati na pitanje koja su tijela u svakoj državi članici nadležna za rješavanje pitanja roditeljstva (na primjer sudovi, upravna tijela, javni bilježnici, službenici matičnih ureda i/ili druga tijela).

Poglavlje II. – Nadležnost

Kako bi se olakšalo priznavanje ili, ovisno o slučaju, prihvatanje sudskih odluka i javnih isprava o roditeljstvu, Prijedlogom se utvrđuju jedinstvena pravila nadležnosti za utvrđivanje roditeljstva s prekograničnim elementom. Pravilima o nadležnosti izbjegavaju se i paralelni postupci u različitim državama članicama s mogućim proturječnim odlukama. S obzirom na to da u većini država članica nisu moguće nagodbe oko prava koja se odnose na roditeljstvo i nije se moguće odreći tih prava, Prijedlogom se ne predviđa autonomija stranaka u pogledu nadležnosti (kao što je izbor suda ili prijenos nadležnosti).

Prijedlogom se predviđaju alternativne osnove za utvrđivanje nadležnosti kako bi se olakšao pristup pravosuđu u državi članici. Kako bi se djeci osigurao pristup sudu koji se nalazi u njihovoj blizini, osnove za utvrđivanje nadležnosti temelje se na blizini suda djetetu. Nadležnost se stoga može utvrditi i u državi članici uobičajenog boravišta djeteta, državljanstva djeteta, uobičajenog boravišta tuženika (na primjer osobe za koju dijete traži roditeljstvo), uobičajenog boravišta bilo kojeg od roditelja, državljanstva bilo kojeg roditelja ili državi rođenja djeteta. U skladu s postojećom sudskom praksom Suda o tom pitanju, uobičajeno boravište utvrđuje se na temelju svih okolnosti svojstvenih svakom pojedinom slučaju.

Ako se nadležnost ne može utvrditi na temelju jedne od općih alternativnih osnova za utvrđivanje nadležnosti, nadležni bi trebali biti sudovi države članice u kojoj se nalazi dijete. Ta se osnova za utvrđivanje nadležnosti posebno može primjenjivati na djecu izbjeglice i djecu raseljenu na međunarodnoj razini. Ako nijedan sud države članice nije nadležan na temelju Prijedloga, treba utvrditi supsidijarnu nadležnost u svakoj državi članici, prema zakonima te države članice. Naposljetku, kako bi se riješile situacije uskraćivanja sudske zaštite, ovim se Prijedlogom predviđa i *forum necessitatis* koji omogućuje sudu države članice s kojom je predmet u dovoljnoj mjeri povezan da odlučuje o pitanju roditeljstva koje je usko povezano s trećom državom. To se može učiniti u iznimnim slučajevima, primjerice ako se postupak pokaže nemogućim u toj trećoj državi, primjerice zbog građanskog rata, ili ako se od djeteta ili druge zainteresirane strane ne može razumno očekivati da pokrene postupak u toj trećoj državi.

U Prijedlogu se podsjeća i na pravo djece mlađe od 18 godina koja su u stanju zauzeti svoja stajališta da im se pruži prilika da izraze ta stajališta u postupcima koji se odnose na roditeljstvo kojima djeca podliježu.

Poglavlje III. – Primjenjivo pravo

Prijedlogom bi se trebala osigurati pravna sigurnost i predvidivost predlaganjem zajedničkih pravila o pravu koje se primjenjuje na utvrđivanje roditeljstva u prekograničnim situacijama. Cilj je takvih zajedničkih pravila izbjeći proturječne odluke o roditeljstvu ovisno o tome u kojoj državi članici sudovi ili druga nadležna tijela utvrđuju roditeljstvo. Osim toga, njima se posebno nastoji olakšati prihvaćanje javnih isprava kojima se ne utvrđuje roditeljstvo s obvezujućim pravnim učinkom u državi članici podrijetla, ali koje imaju dokaznu snagu u toj državi članici.

Pravo koje je u Prijedlogu određeno kao primjenjivo ima univerzalni karakter, odnosno primjenjuje se bez obzira na to je li riječ o pravu države članice ili pravu treće države. Pravo mjerodavno za utvrđivanje roditeljstva u pravilu bi trebalo biti pravo države uobičajenog boravišta osobe koja rodi u trenutku rođenja. Međutim, kako bi se osigurala mogućnost utvrđivanja primjenjivog prava u svim okolnostima, ako se ne može utvrditi uobičajeno boravište osobe koja rodi u trenutku rođenja (na primjer u slučaju izbjeglice ili međunarodno raseljene majke), trebalo bi primjenjivati pravo države rođenja djeteta.

Kako bi se riješili najčešći problemi povezani s priznavanjem roditeljstva koji se danas pojavljuju, iznimno od navedenog pravila, ako to pravilo dovodi do utvrđivanja roditeljstva samo jednog roditelja (obično genskog roditelja u istospolnom paru), tijela države članice nadležna u pitanjima roditeljstva na temelju Prijedloga mogu primijeniti jedno od dva supsidijarna alternativna pravila, ili pravo državljanstva bilo kojeg roditelja ili pravo države rođenja djeteta, kako bi se utvrdilo roditeljstvo drugog roditelja (obično roditelj bez genske poveznice u istospolnom paru). Tom mogućnošću mogu se koristiti nadležna tijela koja prvi put utvrđuju roditeljstvo, ali i nadležna tijela u situaciji u kojoj su tijela druge države članice već utvrdila roditeljstvo samo jednog roditelja. Ako je sud ili drugo nadležno tijelo države članice nadležne na temelju Prijedloga izdalo, sastavilo ili registriralo sudsku odluku ili javnu ispravu kojom se utvrđuje roditeljstvo s obvezujućim pravnim učinkom za svakog od roditelja u skladu s jednim od primjenjivih zakona određenih Prijedlogom, svaka takva isprava kojim se utvrđuje roditeljstvo u odnosu na svakog roditelja trebala bi se priznati u svim drugim državama članicama u skladu s pravilima o priznavanju utvrđenima u Prijedlogu. Osim toga, dijete (ili pravni zastupnik) može zatražiti i upotrijebiti europsku potvrdu o roditeljstvu kako bi se dostavio dokaz o roditeljstvu za oba roditelja u drugoj državi članici.

Razlozi od javnog interesa trebali bi omogućiti sudovima i drugim nadležnim tijelima koja utvrđuju roditeljstvo u prekograničnim situacijama da u iznimnim okolnostima zanemare određene odredbe stranog prava ako bi u danom slučaju primjena takvih odredaba bila očito nespojiva s javnim poretком (*ordre public*) njihove države članice. Međutim, takva tijela ne bi trebala moći primijeniti tu iznimku kako bi izuzela iz primjene pravo druge države ako bi to bilo u suprotnosti s Poveljom, a posebno s njezinim člankom 21., kojim se zabranjuje diskriminacija. Ta se iznimka stoga ne bi trebala primjenjivati na odbijanje primjene odredbe druge države kojom se predviđa mogućnost roditeljstva dvaju roditelja u istospolnom paru samo zbog toga što su roditelji istog spola.

Poglavlje IV. – Priznavanje

U ovom se poglavlju utvrđuju pravila o priznavanju sudskih odluka i javnih isprava kojima se utvrđuje roditeljstvo s obvezujućim pravnim učinkom izdanih u drugoj državi članici.

Priznavanje u državi članici sudskih odluka donesenih u drugoj državi članici i javnih isprava kojima se utvrđuje roditeljstvo s obvezujućim pravnim učinkom u državi članici podrijetla trebalo bi se temeljiti na načelu uzajamnog povjerenja među pravosudnim sustavima. To povjerenje trebalo bi dodatno ojačati donošenjem jedinstvenih pravila o međunarodnoj nadležnosti i pravu koje se primjenjuje na utvrđivanje roditeljstva u prekograničnim situacijama. Sudske odluke i javne isprave kojima se utvrđuje roditeljstvo s obvezujućim pravnim učinkom izdane u jednoj državi članici trebale bi biti priznate u drugoj državi članici bez potrebe za ikakvim posebnim postupkom, uključujući ažuriranje evidencije o građanskom stanju djeteta. Time se ne dovodi u pitanje mogućnost da zainteresirana strana pokrene sudski postupak kako bi dobila odluku kojom se utvrđuje da ne postoje razlozi za odbijanje priznavanja roditeljstva ili postupak za nepriznavanje roditeljstva.

Stranka koja se želi pozvati na sudsku odluku ili javnu ispravu kojom se utvrđuje roditeljstvo s obvezujućim pravnim učinkom u drugoj državi članici trebala bi predložiti presliku sudske odluke ili javne isprave i odgovarajuću ovjeru. Cilj je ovjera olakšati čitljivost isprava koje prate, a time i njihovo priznavanje. Što se tiče javnih isprava kojima se utvrđuje roditeljstvo s obvezujućim pravnim učinkom, ovjera služi i kao dokaz da je država članica čije je tijelo izdalo javnu ispravu bila nadležna za utvrđivanje roditeljstva na temelju Prijedloga.

Tijela države članice u kojoj se poziva na roditeljstvo nemaju pravo zahtijevati prednošenje ovjere uz sudsku odluku ili javnu ispravu kojom se utvrđuje roditeljstvo s obvezujućim pravnim učinkom ili europske potvrde o roditeljstvu ako se na roditeljstvo poziva za potrebe prava koja proizlaze iz prava Unije, uključujući pravo na slobodno kretanje. Međutim, to ne bi trebalo spriječiti osobu da u takvim slučajevima predloži i relevantnu ovjeru ili europsku potvrdu o roditeljstvu.

U skladu s Prijedlogom, popis osnova za odbijanje priznavanja roditeljstva konačan je u skladu s temeljnim ciljem olakšavanja priznavanja roditeljstva. Pri procjeni mogućeg odbijanja priznavanja roditeljstva na temelju javnog poretka, tijela države članice moraju uzeti u obzir interese djeteta, posebno zaštitu prava djeteta, uključujući očuvanje stvarnih obiteljskih veza između djeteta i roditelja. Razlog za odbijanje priznavanja na temelju javnog poretka primjenjuje se iznimno i s obzirom na okolnosti svakog pojedinog slučaja, odnosno ne apstraktno kako bi se poništilo priznanje roditeljstva djeteta u slučaju, primjerice, istospolnih roditelja. U određenom slučaju takvo priznavanje moralo bi biti očito nespojivo s javnim poretkom države članice u kojoj se traži priznavanje jer su, na primjer, povrijeđena temeljna prava osobe kod začeća, rođenja ili posvojenja djeteta ili pri utvrđivanju roditeljstva djeteta. Sudovi ili druga nadležna tijela ne bi trebala moći odbiti priznavanje sudske odluke ili javne isprave izdane u drugoj državi članici ako bi to bilo protivno Povelji, a posebno njezinu članku 21., kojim se zabranjuje diskriminacija, među ostalim djece. Tijela država članica stoga ne bi mogla iz razloga javnog poretka odbiti priznavanje sudske odluke ili javne isprave kojom se utvrđuje roditeljstvo samohranog muškarca posvojenjem ili kojom se utvrđuje roditeljstvo dvaju roditelja u istospolnom paru samo zbog toga što su roditelji istog spola.

Prijedlog neće utjecati na ograničenja nametnuta sudskom praksom Suda Europske unije u pogledu primjene javnog poretka za odbijanje priznavanja roditeljstva ako su, u skladu s pravom Unije o slobodi kretanja, države članice obvezne priznati ispravu kojom se utvrđuje

odnos roditelja i djeteta koju su izdala tijela druge države članice za potrebe ostvarivanja prava koja proizlaze iz prava Unije. Naime, priznavanje odnosa roditelja i djeteta za potrebe ostvarivanja prava koja dijete ima na temelju prava Unije ne može se odbiti pozivanjem na javni poredak zbog toga što su roditelji istog spola.

Poglavlje V. – Javne isprave bez obvezujućeg pravnog učinka

Prijedlogom se predviđa i prihvaćanje javnih isprava kojima se ne utvrđuje roditeljstvo s obvezujućim pravnim učinkom u državi članici podrijetla, ali koje imaju dokaznu snagu u toj državi članici. Dokazna snaga može se odnositi na prethodno utvrđivanje roditeljstva drugim sredstvima ili na druge činjenice. Ovisno o nacionalnom pravu, takva javna isprava može biti, na primjer, rodni list, potvrda o roditeljstvu, izvadak iz matice rođenih ili javnobilježnička ili upravna isprava u kojoj se evidentira priznanje očinstva ili pristanak majke ili djeteta na utvrđivanje roditeljstva.

Takve javne isprave trebale bi imati istu dokaznu snagu u drugoj državi članici kao i u državi članici podrijetla ili imati najbližnji učinak. Osoba koja želi upotrebljavati takvu javnu ispravu u drugoj državi članici može zatražiti od tijela koje je službeno sastavilo ili registriralo javnu ispravu u državi članici podrijetla da izda ovjeru s opisom dokazne snage isprave.

Prihvaćanje javnih isprava bez obvezujućeg pravnog učinka, ali s dokaznom snagom, može se odbiti samo zbog razloga javnog poretka s istim ograničenjima koja se primjenjuju na taj razlog za odbijanje u pogledu sudskih odluka i javnih isprava s obvezujućim pravnim učinkom, među ostalim u pitanjima usklađenosti s Poveljom.

Poglavlje VI. – Europska potvrda o roditeljstvu

Prijedlogom se predviđa uspostava neobvezne europske potvrde o roditeljstvu („Potvrda”). Ta jedinstvena potvrda posebno je osmišljena kako bi se olakšalo priznavanje roditeljstva u Uniji jer bi se izdavala „za upotrebu u drugoj državi članici”. Potvrda se mora izdati u državi članici u kojoj je roditeljstvo utvrđeno u skladu s mjerodavnim pravom i čiji su sudovi bili nadležni na temelju Prijedloga. Nakon izdavanja, Potvrda se može upotrebljavati i u državi članici u kojoj je izdana.

Potvrda je neobvezna potvrda jer bi je nadležna tijela država članica trebala izdati samo ako je zatraže dijete ili pravni zastupnik. Stoga osobe koje imaju pravo podnijeti zahtjev za Potvrdu ne bi bile obvezne to učiniti te bi pri podnošenju zahtjeva za priznavanje roditeljstva u drugoj državi članici mogle predložiti druge isprave, kao što su sudska odluka ili javna isprava uz odgovarajuću ovjeru. Međutim, nijedno tijelo ili osoba kojoj je predložena preslika Potvrde izdane u drugoj državi članici ne bi imali pravo zahtijevati da se umjesto Potvrde predloži sudska odluka ili javna isprava.

Nacionalni rodni list ili potvrda o roditeljstvu obično su javne isprave koje imaju dokaznu snagu u pogledu roditeljstva. Nacionalne potvrde izdaju se u različitom postupku, u različitom formatu i na različitom jeziku u svakoj državi članici te imaju različit sadržaj i učinke ovisno o državi članici izdavanja. U skladu s Prijedlogom mogu se staviti u optjecaj uz neobveznu ovjeru u kojoj se opisuje njihova dokazna snaga, a njihova se dokazna snaga mora prihvatiti ako nisu u suprotnosti s javnim poretkom države članice u kojoj su predložene.

Za razliku od toga, Potvrda se uvijek izdaje u skladu s istim postupkom utvrđenim u Prijedlogu, u jedinstvenom standardnom obrascu (koji je uključen u Prilog V. prijedlogu) i

ima isti sadržaj i učinke u cijeloj Uniji kako je utvrđeno u prijedlogu. Pretpostavlja se da Potvrda istinito dokazuje elemente utvrđene u skladu s primjenjivim pravom određenim Prijedlogom i ne mora se prenijeti u nacionalnu ispravu radi ostvarivanja pristupa odgovarajućem registru u državi članici. Budući da bi obrazac Potvrde bio dostupan na svim jezicima Unije, znatno bi se smanjila potreba za prijevodima.

S obzirom na stabilnost statusa roditeljstva u većini slučajeva, valjanost Potvrde i njezinih preslika ne bi bila vremenski ograničena, ne dovodeći u pitanje mogućnost ispravka, izmjene, obustave ili opoziva Potvrde prema potrebi.

Poglavlje VII. – Delegirani akti

Ako postoji potreba za izmjenom standardnih obrazaca ovjera sudskih odluka ili javnih isprava ili europske potvrde o roditeljstvu priloženih ovom Prijedlogu, Komisija bi imala ovlast za donošenje delegiranih akata nakon potrebnog savjetovanja sa stručnjacima država članica.

Poglavlje VIII. – Digitalizacija

Ovo poglavlje sadržava odredbe o elektroničkoj komunikaciji između fizičkih osoba (ili njihovih pravnih zastupnika) i sudova ili drugih nadležnih tijela država članica putem decentraliziranog informacijskog sustava i europske elektroničke pristupne točke uspostavljene na europskom portalu e-pravosuđe. Sudovima država članica ili drugim nadležnim tijelima bilo bi dopušteno komunicirati s fizičkom osobom putem europske elektroničke pristupne točke ako je fizička osoba prethodno dala izričitu suglasnost za primjenu tog sredstva komunikacije.

Poglavlje IX. Opće i završne odredbe

Ovo poglavlje posebno sadržava odredbe o odnosu Prijedloga s postojećim međunarodnim konvencijama, odredbe o zaštiti podataka i prijelazne odredbe o upotrebi sudskih odluka i javnih isprava izdanih prije datuma početka primjene uredbe.

Prijedlog

UREDBE VIJEĆA

o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju odluka i prihvaćanju javnih isprava u pitanjima roditeljstva i o uspostavi europske potvrde o roditeljstvu

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 81. stavak 3.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta,

u skladu s posebnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) Unija je postavila za cilj stvaranje, održavanje i razvoj područja slobode, sigurnosti i pravde uz potpuno poštovanje temeljnih prava u kojem su osigurani slobodno kretanje osoba i pristup pravosuđu. Radi postupne uspostave takvog područja Unija mora donijeti mjere čiji je cilj osigurati uzajamno priznavanje presuda i odluka u izvansudskim predmetima u građanskim stvarima među državama članicama te usklađenost pravila koja se primjenjuju u državama članicama u pogledu sukoba zakona i nadležnosti u građanskim stvarima.
- (2) Ova se Uredba odnosi na priznavanje roditeljstva djeteta u jednoj državi članici kad je roditeljstvo utvrđeno u drugoj državi članici. Cilj joj je zaštititi temeljna prava i druga prava djece u pitanjima koja se odnose na njihovo roditeljstvo u prekograničnim situacijama, uključujući njihovo pravo na identitet¹, nediskriminaciju² te na privatni i obiteljski život³, pri čemu se prvenstveno uzimaju u obzir najbolji interesi djeteta⁴. Ovom se Uredbom među ostalim nastoji pružiti pravna sigurnost i osigurati predvidivost te se nastoje smanjiti troškovi sudskih sporova i opterećenje za obitelji, nacionalne sudove i druga nadležna tijela povezane s postupcima za priznavanje roditeljstva u drugoj državi članici. Kako bi se ostvarili ti ciljevi, ovom bi se Uredbom od država članica trebalo zahtijevati da u sve svrhe priznaju roditeljstvo djeteta utvrđeno u drugoj državi članici.

¹ Članak 8. Konvencije UN-a o pravima djeteta.

² Članak 2. Konvencije UN-a o pravima djeteta, članak 21. Povelje Europske unije o temeljnim pravima.

³ Članak 9. Konvencije UN-a o pravima djeteta, članci 7. i 24. Povelje Europske unije o temeljnim pravima.

⁴ Članak 3. Konvencije UN-a o pravima djeteta, članak 24. Povelje Europske unije o temeljnim pravima.

- (3) Člancima 21., 45., 49. i 56. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) građanima Unije dodjeljuje se pravo slobodnog kretanja i boravišta na državnom području država članica. Ti članci obuhvaćaju pravo građana Unije da se ne suočavaju s preprekama i pravo na jednako postupanje prema državljanima u ostvarivanju prava na slobodno kretanje, među ostalim u pogledu određenih socijalnih povlastica, koje su definirane kao svaka prednost koja će vjerojatno olakšati mobilnost⁵. To se pravo primjenjuje i na članove obitelji građana Unije kako je definirano Direktivom 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁶ u pitanjima povezanim sa stipendijama, upisom u obrazovane ustanove, smanjenjem troškova javnog prijevoza za velike obitelji, sniženim studentskim cijenama za javni prijevoz i sniženim cijenama ulaznica za muzeje⁷. Zaštita koju pružaju odredbe Ugovora o slobodnom kretanju uključuje i pravo na priznavanje zakonito dodijeljenog imena u državi članici u drugim državama članicama⁸.
- (4) Sud Europske unije („Sud”) presudio je da je država članica dužna priznati odnos roditelja i djeteta kako bi se djetetu omogućilo da sa svakim roditeljem ostvaruje pravo slobodnog kretanja i boravišta na državnom području država članica kako je zajamčeno člankom 21. stavkom 1. UFEU-a te da ostvaruje sva prava koja dijete ima na temelju prava Unije⁹. Međutim, sudskom praksom Suda ne zahtijeva se od država članica da priznaju odnos roditelja i djeteta u odnosu na dijete i osobe navedene kao roditelje djeteta u rodnom listu koji su izdala nadležna tijela druge države članice za potrebe koje nisu ostvarivanje prava koja dijete ima na temelju prava Unije.
- (5) U skladu s Ugovorima, za donošenje materijalnih pravila o obiteljskom pravu, kao što su pravila o definiciji obitelji i pravila o utvrđivanju roditeljstva djeteta, nadležne su države članice. Međutim, u skladu s člankom 81. stavkom 3. UFEU-a, Unija može donijeti mjere koje se odnose na obiteljsko pravo s prekograničnim implikacijama, posebno pravila o međunarodnoj nadležnosti, mjerodavnom pravu i priznavanju roditeljstva.
- (6) U skladu s nadležnošću Unije za donošenje mjera o obiteljskom pravu s prekograničnim implikacijama, „Stockholmskim programom Europskog vijeća – otvorena i sigurna Europa koja služi građanima i štiti ih”¹⁰ iz 2010. Komisija je pozvana da razmotri probleme na koje se naišlo u vezi s ispravama o građanskom stanju i pristupu registrima takvih isprava te da, s obzirom na svoje zaključke, podnese

⁵ Presude Suda od 31. svibnja 1979., *Even*, C-207/78, ECLI:EU:C:1979:144 i od 8. lipnja 1999., *Meeusen*, C-337/97, EU:ECLI:C:1999:284.

⁶ Direktiva 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o pravu građana Unije i članova njihovih obitelji na slobodno kretanje i boravište na području države članice, kojom se izmjenjuje Uredba (EEZ) br. 1612/68 i stavlja ju izvan snage direktive 64/221/EEZ, 68/360/EEZ, 72/194/EEZ, 73/148/EEZ, 75/34/EEZ, 75/35/EEZ, 90/364/EEZ, 90/365/EEZ i 93/96/EEZ (SL L 158, 30.4.2004.).

⁷ Primjerice, presude Suda od 3. srpnja 1974., *Casagrande/Landeshauptstadt München*, C-9/74, ECLI:EU:C:1974:74; od 27. rujna 1988., *Matteuci*, C-235/87, ECLI:EU:C:1988:460; od 30. rujna 1975., *Cristini/S.N.C.F.*, C-32/75, ECLI:EU:C:1975:120; i od 4. listopada 2012., *Komisija/Austrija*, C-75/11, ECLI:EU:C:2012:605.

⁸ Primjerice presude Suda od 2. listopada 2003., *Carlos García Avello/État belge*, predmet C-148/02, ECLI:EU:C:2003:539; od 14. listopada 2008., *Grunkin-Paul*, predmet C-353/06, ECLI:EU:C:2008:559; od 8. lipnja 2017., *Freitag*, predmet C-541/15, ECLI:EU:C:2017:432.

⁹ Presuda Suda od 14. prosinca 2021., *V.M.A./Stolichna obshtina*, C 490/20, ECLI:EU:C:2021:1008.

¹⁰ SL C 115 od 4.5.2010, str. 1.

odgovarajuće prijedloge i razmotri bi li uzajamno priznavanje učinaka isprava o građanskom stanju bilo primjereno, barem u određenim područjima. Akcijskim planom Komisije za provedbu Stockholmskog programa¹¹ predviđen je zakonodavni prijedlog za ukidanje formalnosti kod legalizacije isprava među državama članicama i zakonodavni prijedlog o uzajamnom priznavanju učinaka određenih isprava o građanskom stanju, među ostalim u pogledu rođenja, roditeljstva i posvojenja.

- (7) Komisija je 2010. objavila zelenu knjigu pod nazivom „Smanjenje birokracije za građane: promicanje slobodnog optjecaja javnih isprava i priznavanje pravnih učinaka evidencija o građanskom stanju” kojom je pokrenula opsežno savjetovanje o pitanjima koja se odnose na slobodni optjecaj javnih isprava i priznavanje pravnih učinaka evidencija o građanskom stanju. Među ostalim, razmatrala je mogućnost uvođenja europske potvrde o građanskom stanju kojom bi se olakšalo prekogranično priznavanje građanskog stanja u Uniji. Cilj savjetovanja bio je prikupiti doprinose zainteresiranih strana i šire javnosti u cilju razvoja politike Unije u tim područjima i relevantnih zakonodavnih prijedloga. Zakonodavac Unije donio je 2016. Uredbu (EU) 2016/1191 o promicanju slobodnog kretanja građana pojednostavnjenjem zahtjeva za predočavanje određenih javnih isprava u Europskoj uniji¹², među ostalim isprava o rođenju, roditeljstvu i posvojenju.
- (8) Iako je Unija nadležna za donošenje mjera o obiteljskom pravu s prekograničnim implikacijama, kao što su pravila o međunarodnoj nadležnosti, mjerodavnom pravu i priznavanju roditeljstva među državama članicama, Unija do danas nije donijela odredbe u tim područjima u pogledu roditeljstva. Odredbe država članica koje se trenutno primjenjuju u tim područjima razlikuju se.
- (9) Na razini Unije niz instrumenata Unije odnosi se na određena prava djece u prekograničnim situacijama, posebno Uredba Vijeća (EZ) br. 4/2009¹³, Uredba (EU) br. 650/2012 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁴ i Uredba Vijeća (EU) 2019/1111¹⁵. Međutim, te uredbe ne uključuju odredbe o utvrđivanju ili priznavanju roditeljstva. S druge strane, u područje primjene Uredbe (EU) 2016/1191 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁶ uključene su javne isprave o rođenju, roditeljstvu i posvojenju, ali se ova Uredba bavi vjerodostojnošću i jezikom takvih isprava, a ne priznavanjem njihova sadržaja ili učinaka u drugoj državi članici.

¹¹ COM(2010) 171 final.

¹² Uredba (EU) 2016/1191 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. srpnja 2016. o promicanju slobodnog kretanja građana pojednostavnjenjem zahtjeva za predočavanje određenih javnih isprava u Europskoj uniji i o izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012 (SL L 200, 26.7.2016, str. 1.).

¹³ Uredba Vijeća (EZ) br. 4/2009 od 18. prosinca 2008. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja (SL L 7, 10.1.2009, str. 1.).

¹⁴ Uredba (EU) br. 650/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršavanju odluka i prihvaćanju i izvršavanju javnih isprava u nasljednim stvarima i o uspostavi Europske potvrde o nasljeđivanju (SL L 201, 27.7.2012, str. 107.).

¹⁵ Uredba Vijeća (EU) 2019/1111 od 25. lipnja 2019. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju odluka u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću te o međunarodnoj otmici djece (SL L 178, 2.7.2019, str. 1.).

¹⁶ Uredba (EU) 2016/1191 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. srpnja 2016. o promicanju slobodnog kretanja građana pojednostavnjenjem zahtjeva za predočavanje određenih javnih isprava u Europskoj uniji i o izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012 (SL L 200, 26.7.2016, str. 1.).

- (10) Zbog nepostojanja odredaba Unije o međunarodnoj nadležnosti i mjerodavnom pravu za utvrđivanje roditeljstva u prekograničnim situacijama i o priznavanju roditeljstva među državama članicama, obitelji mogu naići na poteškoće u priznavanju roditeljstva svoje djece u sve svrhe unutar Unije, među ostalim pri preseljenju u drugu državu članicu ili povratku u svoju državu članicu podrijetla.
- (11) Djeca ostvaruju niz prava iz roditeljstva, uključujući pravo na identitet, ime, državljanstvo (ako ga uređuje *ius sanguinis*), pravo na skrbništvo i pravo na kontakt s roditeljima, pravo na uzdržavanje, nasljedna prava i pravo da ih roditelji pravno zastupaju. Ako država članica ne priznaje roditeljstvo utvrđeno u drugoj državi članici, to može imati ozbiljne negativne posljedice na temeljna prava djece i prava koja proizlaze iz nacionalnog prava. To može navesti obitelji da pokrenu sudski postupak kako bi se roditeljstvo njihova djeteta priznalo u drugoj državi članici, iako ti postupci imaju neizvjesne rezultate i iziskuju znatno vrijeme i predstavljaju znatne troškove za obitelji i pravosudne sustave država članica. Naposljetku, to bi moglo odvratiti obitelji od ostvarivanja prava na slobodno kretanje iz straha da roditeljstvo njihova djeteta neće biti priznato u drugoj državi članici za potrebe prava koja proizlaze iz nacionalnog prava.
- (12) Komisija je 2020. najavila mjere¹⁷ kojima se osigurava priznavanje roditeljstva utvrđenog u jednoj državi članici u svim drugim državama članicama. Ta je inicijativa uključena u Strategiju EU-a za ravnopravnost LGBTIQ osoba iz 2020.¹⁸ i Strategiju EU-a o pravima djeteta iz 2021.¹⁹ kao ključna mjera za potporu ravnopravnosti i pravima djece. Europski parlament pozdravio je inicijativu Komisije u svojoj Rezoluciji iz 2021. o zaštiti prava LGBTIQ osoba u EU-u²⁰ i u Rezoluciji iz 2022. o zaštiti prava djeteta u postupcima građanskog, upravnog i obiteljskog prava²¹.
- (13) Ova Uredba ne bi trebala utjecati na prava djeteta koja proizlaze iz prava Unije, posebno na prava koja dijete uživa na temelju prava Unije o slobodnom kretanju, uključujući Direktivu 2004/38/EZ. Na primjer, države članice već danas moraju priznati odnos roditelja i djeteta kako bi se djeci omogućilo da sa svakim od svojih dvaju roditelja neometano ostvaruju pravo na slobodno kretanje i boravište na državnom području država članica te da ostvaruju sva prava koja dijete ima na temelju prava Unije. Ovom se Uredbom ne određuju dodatni uvjeti ili zahtjevi za ostvarivanje takvih prava.
- (14) U skladu s člankom 21. UFEU-a i s njim povezanog sekundarnog zakonodavstva kako ga tumači Sud, poštovanje nacionalnog identiteta države članice u skladu s člankom 4. stavkom 2. UFEU-a i javni poredak države članice ne mogu poslužiti kao opravdanje za odbijanje priznavanja odnosa roditelja i djeteta djeci i njihovim istospolnim roditeljima za potrebe ostvarivanja prava koja dijete ima na temelju prava Unije. Osim toga, za potrebe ostvarivanja takvih prava dokaz o roditeljstvu može se predložiti na

¹⁷ Govor predsjednice Komisije von der Leyen o stanju Unije na plenarnoj sjednici Europskog parlamenta 20. rujna 2020.

¹⁸ Unija ravnopravnosti: Strategija o ravnopravnosti LGBTIQ osoba 2020.–2025., COM(2020) 698 final.

¹⁹ Strategija EU-a o pravima djeteta, COM(2021) 142 final.

²⁰ Rezolucija Europskog parlamenta od 14. rujna 2021. o pravima LGBTIQ osoba u EU-u (2021/2679(RSP)).

²¹ Rezolucija Europskog parlamenta od 5. travnja 2022. o zaštiti prava djeteta u postupcima građanskog, upravnog i obiteljskog prava (2021/2060(INI)).

bilo koji način²². Država članica stoga nema pravo zahtijevati da osoba predoči ovjere predviđene u ovoj Uredbi uz sudsku odluku ili javnu ispravu o roditeljstvu ili europsku potvrdu o roditeljstvu uspostavljenu na temelju ove Uredbe ako se osoba u kontekstu ostvarivanja prava na slobodno kretanje poziva na prava koja dijete ima na temelju prava Unije. Međutim, to ne bi trebalo spriječiti osobu da u takvim slučajevima predoči i relevantnu ovjeru ili europsku potvrdu o roditeljstvu predviđene ovom Uredbom. Kako bi se osiguralo da građani Unije i članovi njihovih obitelji budu obaviješteni o tome da ova Uredba ne utječe na prava koja dijete ima na temelju prava Unije, obrasci ovjera i europske potvrde o roditeljstvu priloženi ovoj Uredbi trebali bi uključivati izjavu u kojoj se navodi da relevantna ovjera ili europska potvrda o roditeljstvu ne utječu na prava djeteta koja proizlaze iz prava Unije, posebno na prava koja dijete ima na temelju prava Unije o slobodnom kretanju, te da se za ostvarivanje tih prava dokaz o odnosu između roditelja i djeteta može predočiti na bilo koji način.

- (15) Ova Uredba ne bi trebala utjecati na Uredbu (EU) 2016/1191 Europskog parlamenta i Vijeća²³ u vezi s javnim ispravama o rođenju, roditeljstvu i posvojenju, posebno u pogledu ovjerenih preslika koje građani predaju te Informacijskog sustava unutarnjeg tržišta („IMI”) koji upotrebljavaju nadležna tijela država članica ako opravdano sumnjaju u vjerodostojnost javne isprave o rođenju, roditeljstvu ili posvojenju ili ovjerene preslike tih isprava koja im je predočena.
- (16) Člankom 2. Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima djeteta od 20. studenoga 1989. („Konvencija UN-a o pravima djeteta”) od država stranaka zahtijeva se da poštuju i osiguravaju prava djece bez ikakve diskriminacije te da poduzmu sve odgovarajuće mjere kako bi osigurale da je dijete zaštićeno od svih oblika diskriminacije ili kažnjavanja na temelju okolnosti u kojima se nalaze djetetovi roditelji. U skladu s člankom 3. navedene Konvencije, u svim postupcima koje poduzimaju, među ostalim, sudovi i upravna tijela, primarni cilj mora biti najbolji interes djeteta.
- (17) Svako upućivanje na „najbolje interese djeteta” u ovoj Uredbi trebalo bi se primjenjivati na djecu u smislu članka 1. Konvencije UN-a o pravima djeteta od 20. studenoga 1989. („Konvencija UN-a o pravima djeteta”), odnosno djecu mlađu od 18 godina, ako prema pravu koje se primjenjuje na dijete punoljetnost nije postignuta ranije. Svako upućivanje na „najbolji interes djeteta” u ovoj Uredbi trebalo bi tumačiti i u svjetlu članka 24. Povelje Europske unije o temeljnim pravima („Povelja”) i članaka 3. i 12. Konvencije UN-a o pravima djeteta kako su provedeni u nacionalnom pravu. Svako upućivanje na „interes djeteta” u ovoj Uredbi trebalo bi tumačiti kao upućivanje na najbolji interes djeteta i interese djece, bez obzira na njihovu dob.
- (18) Člankom 8. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda od 4. studenoga 1950. („Europska konvencija za zaštitu ljudskih prava”) utvrđuje se pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života, dok se člankom 1. Protokola br. 12 uz navedenu Konvenciju predviđa da se svako pravo predviđeno zakonom mora osigurati bez diskriminacije po bilo kojoj osnovi, uključujući rođenje. Europski sud za ljudska prava tumači članak 8. Konvencije tako da se njime od svih država koje su u njegovoj nadležnosti zahtijeva da priznaju zakonski odnos roditelja i djeteta koji je

²² Presude Suda od 25. srpnja 2002., C-459/99, *MRAX*, ECLI:EU:C:2002:461, točke 61. i 62., i od 17. veljače 2005., C-215/03, *Oulane*, ECLI:EU:C:2005:95, točke od 23. do 26.

²³ Uredba (EU) 2016/1191 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. srpnja 2016. o promicanju slobodnog kretanja građana pojednostavnjenjem zahtjeva za predočavanje određenih javnih isprava u Europskoj uniji i o izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012 (SL L 200, 26.7.2016, str. 1.).

nastao u inozemstvu između djeteta rođenog s pomoću zamjenskog majčinstva i biološkog namjeravanog roditelja te da predvide mehanizam za pravno priznavanje odnosa roditelja i djeteta nebiološkog namjeravanog roditelja (na primjer posvojenjem djeteta)²⁴.

- (19) Sud je potvrdio da su bitne značajke prava Unije dovele do strukturirane mreže načela, pravila i međusobno ovisnih pravnih odnosa koji povezuju Uniju i njezine države članice te države članice jednu s drugom. Ta pravna struktura temelji se na osnovnoj pretpostavci da svaka država članica sa svim drugim državama članicama dijeli i priznaje da s njom dijeli niz zajedničkih vrijednosti na kojima se temelji Unija, kako je navedeno u članku 2. UEU-a. Ta pretpostavka podrazumijeva i opravdava postojanje uzajamnog povjerenja među državama članicama u priznavanje tih vrijednosti.
- (20) U skladu s člankom 2. Ugovora o Europskoj uniji („UEU”), jednakost i nediskriminacija pripadaju vrijednostima na kojima se temelji Unija i koje su zajedničke državama članicama. Člankom 21. Povelje zabranjuje se diskriminacija na temelju, među ostalim, rođenja. Člankom 3. UEU-a i člankom 24. Povelje predviđa se zaštita prava djeteta, a člankom 7. Povelje predviđa se pravo svakoga na poštovanje privatnog i obiteljskog života.
- (21) U skladu s odredbama međunarodnih konvencija i prava Unije, ovom bi se Uredbom trebalo osigurati da djeca ostvaruju svoja prava i zadržavaju svoj pravni status u prekograničnim situacijama bez diskriminacije. U tu svrhu i s obzirom na sudsku praksu Suda, među ostalim u pogledu uzajamnog povjerenja među državama članicama, i Europskog suda za ljudska prava, ova bi Uredba trebala obuhvaćati priznavanje roditeljstva u jednoj državi članici kad je ono utvrđeno u drugoj državi članici bez obzira na način na koji je dijete začeto ili rođeno i bez obzira na vrstu djetetove obitelji, uključujući domaće posvojenje. Stoga bi, podložno primjeni pravila o mjerodavnom pravu iz ove Uredbe, ova Uredba trebala obuhvaćati priznavanje roditeljstva djeteta s istospolnim roditeljima u jednoj državi članici kad je ono utvrđeno u drugoj državi članici. Ovom bi Uredbom trebalo obuhvatiti i priznavanje roditeljstva u jednoj državi članici slijedom domaćeg posvojenja djeteta u drugoj državi članici u skladu s pravilima kojima se uređuje domaće posvojenje u toj državi članici.
- (22) Kako bi se ostvarili njezini ciljevi, potrebno je i primjereno da ova Uredba objedini zajednička pravila o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju ili, ovisno o slučaju, prihvaćanju sudskih odluka i javnih isprava o roditeljstvu, kao i pravila o uspostavi europske potvrde o roditeljstvu u pravni instrument Unije koji je obvezujući i izravno se primjenjuje.
- (23) Ova Uredba obuhvaća „građanske stvari”, što uključuje građanske sudske postupke i odluke o roditeljstvu koje iz njih proizlaze te javne isprave o roditeljstvu. Pojam „građanske stvari” trebalo bi tumačiti autonomno, u skladu s ustaljenom sudskom praksom Suda. Trebalo bi ga smatrati neovisnim konceptom koji treba tumačiti upućivanjem, s jedne strane, na ciljeve i sustav ove Uredbe i, s druge strane, na opća načela koja proizlaze iz korpusa nacionalnih pravnih sustava. Izraz „građanske stvari”

²⁴ Na primjer, *Mennesson/Francuska* (zahtjev br. 65192/11, Vijeće Europe: Europski sud za ljudska prava, 26. lipnja 2014.) i savjetodavno mišljenje P16-2018-001 (zahtjev br. P16-2018-001, Vijeće Europe: Europski sud za ljudska prava, 10. travnja 2019.).

trebalo bi stoga tumačiti tako da ga je moguće proširiti i na mjere koje bi, iz motrišta pravnog sustava države članice, mogle biti obuhvaćene javnim pravom.

- (24) Za potrebe ove Uredbe roditeljstvo, koje se naziva i odnos roditelj-dijete, može biti biološko, gensko, roditeljstvo posvojenjem ili primjenom zakona. Isto tako, za potrebe ove Uredbe, roditeljstvo bi trebalo značiti odnos roditelja i djeteta utvrđen zakonom te bi trebalo obuhvaćati pravni status djeteta jednog ili oba roditelja. Ova bi Uredba trebala obuhvaćati roditeljstvo utvrđeno u državi članici za maloljetnike i odrasle osobe, uključujući preminulo dijete i dijete koje još nije rođeno, bez obzira na to je li riječ o samohranom roditelju, *de facto* paru, bračnom paru ili paru u odnosu koji prema pravu mjerodavnom za takav odnos ima učinke slične registriranom partnerstvu. Ova bi se Uredba trebala primjenjivati bez obzira na državljanstvo djeteta čije se roditeljstvo mora utvrditi i bez obzira na državljanstvo roditelja djeteta. Pojam „roditelj” u ovoj Uredbi trebalo bi tumačiti, kako je primjenjivo, kao da se odnosi na pravnog roditelja, namjeravanog roditelja, osobu koja tvrdi da je roditelj ili osobu za koju dijete tvrdi da je roditelj.
- (25) Ova se Uredba ne bi trebala primjenjivati na utvrđivanje roditeljstva u državi članici u domaćoj situaciji bez prekograničnih elemenata. Ova Uredba stoga ne bi trebala uključivati odredbe o nadležnosti ili mjerodavnom pravu za utvrđivanje roditeljstva u domaćim predmetima, kao što je roditeljstvo djeteta slijedom domaćeg posvojenja u državi članici. Međutim, kako bi se zaštitila prava djece bez diskriminacije u prekograničnim situacijama kako je utvrđeno u Povelji, u primjeni načela uzajamnog povjerenja među državama članicama, kako je potvrdio Sud, odredbe ove Uredbe o priznavanju ili, ovisno o slučaju, prihvatanju sudskih odluka i javnih isprava o roditeljstvu trebale bi se primjenjivati i na priznavanje roditeljstva utvrđenog u državi članici u domaćim situacijama, kao što je roditeljstvo utvrđeno u državi članici slijedom domaćeg posvojenja u toj državi članici. Odredbe ove Uredbe koje se odnose na odgovarajuću ovjeru i europsku potvrdu o roditeljstvu trebale bi se stoga primjenjivati i u pogledu roditeljstva utvrđenog u državi članici u domaćim situacijama, na primjer slijedom domaćeg posvojenja u državi članici.
- (26) Za potrebe ove Uredbe domaće posvojenje u državi članici jest posvojenje kad dijete i posvojitelj ili posvojitelji imaju uobičajeno boravište u istoj državi članici i u kojoj posvojenje rezultira trajnim odnosom roditelja i djeteta. Kako bi se uzele u obzir različite pravne tradicije država članica, ova bi Uredba trebala obuhvaćati domaće posvojenje u državi članici u kojoj je posvojenje rezultiralo prestankom pravnog odnosa između djeteta i izvorne obitelji (potpuno posvojenje), kao i domaće posvojenje u državi članici koje ne dovodi do prestanka pravnog odnosa između djeteta i izvorne obitelji (jednostavno posvojenje).
- (27) Međudržavno posvojenje, ako dijete i posvojitelj ili posvojitelji imaju uobičajeno boravište u različitim državama, uređeno je Haškom konvencijom o zaštiti djece i suradnji u vezi s međudržavnim posvojenjem iz 1993., čije su stranke sve države članice. Ova se Uredba ne bi trebala primjenjivati na međudržavno posvojenje, neovisno o tome uključuje li to dvije države članice ili državu članicu i treću državu te neovisno o tome je li međudržavno posvojenje obuhvaćeno Haškom konvencijom.
- (28) Iako je utvrđivanje i priznavanje roditeljstva u skladu s ovom Uredbom relevantno za druga područja građanskog prava, područje primjene ove Uredbe trebalo bi ograničiti na nadležnost, mjerodavno pravo, priznavanje odluka i prihvatanje javnih isprava koje se odnose na roditeljstvo. Radi jasnoće, druga područja građanskog prava za koja bi se

moglo smatrati da imaju vezu s roditeljstvom trebalo bi izričito isključiti iz područja primjene ove Uredbe.

- (29) Osobito pravila o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju sudskih odluka i prihvaćanju javnih isprava utvrđena u ovoj Uredbi ne bi se trebala primjenjivati na prava uzdržavanja uređena Uredbom Vijeća (EZ) br. 4/2009²⁵; nasljedna prava uređena Uredbom (EU) br. 650/2012 Europskog parlamenta i Vijeća²⁶; ili stvari povezane s roditeljskom odgovornošću koje su uređene Uredbom Vijeća (EU) 2019/1111²⁷. Međutim, budući da se pitanje roditeljstva djeteta mora riješiti kao prethodno pitanje prije rješavanja stvari povezanih s roditeljskom odgovornošću, uzdržavanjem ili nasljeđivanjem u pogledu djeteta, ovom bi se Uredbom trebala olakšati primjena prethodno navedenih instrumenata Unije o obiteljskom pravu i nasljeđivanju.
- (30) Ova se Uredba ne bi trebala primjenjivati na prethodna pitanja kao što su postojanje, valjanost ili priznavanje braka ili odnosa za koje se prema pravu koje se na njega primjenjuje smatra da ima slične učinke, na koje bi i dalje trebalo primjenjivati nacionalno pravo država članica, uključujući njihova pravila međunarodnog privatnog prava i, prema potrebi, sudsku praksu Suda u pogledu slobodnog kretanja.
- (31) Zahtjeve za upis roditeljstva u registar trebalo bi isključiti iz područja primjene ove Uredbe. Stoga bi se temeljem prava države članice u kojoj se vodi registar određivati pod kojim pravnim uvjetima i kako se upis mora izvršiti te koja su tijela zadužena za provjeru jesu li svi zahtjevi ispunjeni i je li predložena ili utvrđena dokumentacija dovoljna ili sadržava li potrebne informacije. Kako bi se izbjeglo udvostručavanje dokumenata, nacionalna tijela nadležna za upis trebala bi prihvatiti isprave koje su u drugoj državi članici izdala nadležna tijela i čiji je optjecaj predviđen ovom Uredbom. Posebice europska potvrda o roditeljstvu izdana na temelju ove Uredbe trebala bi predstavljati valjanu ispravu za upis roditeljstva u registar države članice. Budući da bi postupak za izdavanje europske potvrde o roditeljstvu te njezin sadržaj i učinci trebali biti ujednačeni u svim državama članicama kako je utvrđeno u ovoj Uredbi, a europska potvrda o roditeljstvu trebala bi se izdavati u skladu s pravilima o nadležnosti i mjerodavnim pravom utvrđenima u ovoj Uredbi, tijela uključena u upis ne bi trebala zahtijevati da se europska potvrda o roditeljstvu prvo prenese u nacionalnu ispravu o roditeljstvu. To ne bi trebalo sprečavati tijela uključena u registriranje da potvrde uvjete potrebne za utvrđivanje vjerodostojnosti europske potvrde o roditeljstvu ili da zatraže od osobe koja podnosi zahtjev za upis da dostavi dodatne informacije koje se zahtijevaju u skladu s pravom države članice u kojoj se vodi registar, pod uvjetom da te informacije već nisu uključene u europsku potvrdu o roditeljstvu. Nadležno tijelo može osobu koja podnosi zahtjev za upis uputiti kako se mogu dostaviti informacije koje nedostaju. Učinci upisa roditeljstva u registar (na

²⁵ Uredba Vijeća (EZ) br. 4/2009 od 18. prosinca 2008. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja (SL L 7, 10.1.2009, str. 1.).

²⁶ Uredba (EU) br. 650/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršavanju odluka i prihvaćanju i izvršavanju javnih isprava u nasljednim stvarima i o uspostavi Europske potvrde o nasljeđivanju (SL L 201, 27.7.2012, str. 107.).

²⁷ Uredba Vijeća (EU) 2019/1111 od 25. lipnja 2019. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju odluka u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću te o međunarodnoj otmici djece (SL L 178, 2.7.2019, str. 1.).

primjer, ovisno o nacionalnom pravu, utvrđuje li se upisom roditeljstvo ili samo dokazuje već utvrđeno roditeljstvo) trebali bi isto tako biti isključeni iz područja primjene ove Uredbe i utvrđeni pravom države članice u kojoj se vodi registar.

- (32) Ovom se Uredbom ne bi trebalo obuhvatiti priznavanje sudskih odluka o roditeljstvu donesenih u trećoj državi ili priznavanje te, ovisno o slučaju, prihvaćanje javnih isprava o roditeljstvu sastavljenih ili registriranih u trećoj državi. Priznavanje ili prihvaćanje takvih isprava trebalo bi i dalje podlijevati nacionalnom pravu svake države članice.
- (33) Utvrđivanje roditeljstva trebalo bi značiti pravno utvrđivanje pravnog odnosa između djeteta i svakog roditelja i trebalo bi podrazumijevati da obuhvaća i utvrđivanje roditeljstva na temelju zahtjeva kojim se osporava prethodno utvrđeno roditeljstvo. Prema potrebi, ova Uredba trebala bi se primjenjivati i na brisanje ili prestanak roditeljstva.
- (34) Neovisno o razlikama u nacionalnim zakonodavstvima, roditeljstvo se obično utvrđuje na temelju zakona ili aktom nadležnog tijela. Primjeri utvrđivanja roditeljstva na temelju zakona uključuju roditeljstvo po rođenju u odnosu na osobu koja rodi te roditeljstvo na temelju zakonske pretpostavke u odnosu na bračnog druga ili registriranog partnera osobe koja rodi. Primjeri utvrđivanja roditeljstva aktom nadležnog tijela uključuju utvrđivanje roditeljstva sudskom odlukom (primjerice u postupku posvojenja ili u postupku u kojem se osporava roditeljstvo ili u postupcima u kojima se traži potvrđivanje roditeljstva, primjerice dokazivanjem određenog stanja), javnobilježničkom ispravom (na primjer u postupku posvojenja ili ako dijete još nije rođeno), upravnom odlukom (na primjer nakon priznanja očinstva) ili upisom u registar. Roditeljstvo se obično upisuje u matične knjige. Dokaz o roditeljstvu može se pružiti ispravom kojom se utvrđuje roditeljstvo (kao što su sudska odluka, javnobilježnička isprava ili upravna odluka kojom se utvrđuje roditeljstvo). Međutim, dokaz o roditeljstvu najčešće se pruža upisom roditeljstva u sam registar, izvatkom iz odgovarajućeg registra ili potvrdom koja sadržava podatke upisane u odgovarajući registar (kao što su rodni list ili potvrda o roditeljstvu).
- (35) Za Uniju je ključno neometano i pravilno funkcioniranje pravosuđa na njezinom području uz poštovanje različitih pravnih sustava i tradicija država članica. U tom bi smislu trebalo dodatno ojačati povjerenje među pravosudnim sustavima.
- (36) Kako bi se olakšalo priznavanje sudskih odluka i javnih isprava povezanih s roditeljstvom, ovom bi se Uredbom trebala utvrditi jedinstvena pravila nadležnosti za utvrđivanje roditeljstva s prekograničnim elementom. Ovom bi se Uredbom isto tako trebalo razjasniti pravo djece mlađe od 18 godina na pružanje prilike da izraze svoja stajališta u postupcima kojima podliježu.
- (37) Ova Uredba ne bi trebala utjecati na pitanje koja su tijela u državama članicama nadležna za rješavanje pitanja roditeljstva (na primjer sudovi, upravna tijela, javni bilježnici, službenici matičnih ureda ili druga tijela).
- (38) Ovom bi se Uredbom trebali poštovati različiti sustavi za rješavanje pitanja roditeljstva u državama članicama. U pogledu „vjerodostojnih isprava”, države članice često ovlašćuju tijela, kao što su javni bilježnici, upravna tijela ili službenici matičnih ureda, za sastavljanje javnih isprava kojima se utvrđuje roditeljstvo s obvezujućim pravnim učinkom u državi članici u kojoj su sastavljene ili registrirane („vjerodostojne isprave s obvezujućim pravnim učinkom”) ili za sastavljanje javnih isprava koje nemaju obvezujući pravni učinak u državi članici u kojoj su sastavljene ili registrirane,

ali imaju dokaznu snagu u toj državi članici („vjerodostojne isprave bez obavezujućeg pravnog učinka”). Pojam „ovlasti” u ovoj Uredbi treba tumačiti autonomno u skladu s definicijom „javne isprave” koja se upotrebljava horizontalno u instrumentima Unije i s obzirom na ciljeve ove Uredbe.

- (39) Kako bi se zaštitili interesi djeteta, nadležnost bi se trebala utvrditi u skladu s kriterijem blizine. Stoga bi, kada je to moguće, trebala biti nadležna država članica u kojoj dijete ima uobičajeno boravište. Međutim, kako bi se djetetu olakšao pristup pravosuđu u državi članici, alternativnu nadležnost trebalo bi dodijeliti i državi članici čije državljanstvo ima predmetno dijete, državi članici u kojoj tuženik ima uobičajeno boravište (na primjer osoba za koju dijete tvrdi da je roditelj), državi članici uobičajenog boravišta bilo kojeg roditelja, državi članici čije državljanstvo ima bilo koji od roditelja ili državi članici u kojoj je dijete rođeno.
- (40) U skladu sa sudskom praksom Suda, uobičajeno boravište mora se utvrditi na temelju svih okolnosti svojstvenih svakom pojedinom slučaju. Osim fizičke prisutnosti djeteta na području države članice, moraju se odabrati drugi čimbenici kojima se može dokazati da ta prisutnost ni na koji način nije privremena ili povremena te da odražava određeni stupanj integracije djeteta u društvenu i obiteljsku okolinu koja je u praksi središte njegova života. Takvi čimbenici uključuju trajanje, redovitost, uvjete i razloge boravka djeteta na području predmetne države članice te državljanstvo djeteta, pri čemu se relevantni čimbenici razlikuju ovisno o dobi predmetnog djeteta. Ti čimbenici uključuju i mjesto i uvjete djetetova pohađanja škole te obiteljske i društvene odnose djeteta u državi članici. Namjera roditelja da se nastane s djetetom u određenoj državi članici isto se tako može uzeti u obzir ako se ta namjera očituje u konkretnim koracima kao što su kupnja ili najam nekretnine za stanovanje u predmetnoj državi članici. Suprotno tomu, državljanstvo osobe koja rodi ili prethodno boravište te osobe u državi članici u kojoj se nalazi sud pred kojim je pokrenut postupak nije relevantno, a činjenica da je dijete rođeno u toj državi članici i ima državljanstvo te države članice nije dovoljna.
- (41) Kada se u ovoj Uredbi upućuje na državljanstvo kao povezni čimbenik u svrhu nadležnosti ili mjerodavnog prava, pitanje kako razmatrati dijete ili roditelja s više državljanstava prethodno je pitanje koje nije obuhvaćeno područjem primjene ove Uredbe i trebalo bi ga prepustiti nacionalnom pravu, uključujući, kada je to primjenjivo, međunarodne konvencije, uz potpuno poštovanje općih načela Unije. Za potrebe ove Uredbe, dijete ili roditelj koji ima više državljanstava može odabrati sud ili pravo bilo koje države članice čije državljanstvo ima u trenutku pokretanja postupka pred sudom ili u trenutku utvrđivanja roditeljstva.
- (42) Ako se nadležnost ne može utvrditi na temelju općih alternativnih osnova za utvrđivanje nadležnosti, nadležni bi trebali biti sudovi države članice u kojoj se nalazi dijete. To pravilo o nazočnosti posebno bi trebalo omogućiti sudovima države članice da izvršavaju nadležnost u pogledu djece državljanina trećih zemalja, uključujući podnositelje zahtjeva za međunarodnu zaštitu ili korisnike međunarodne zaštite, kao što su djeca izbjeglice i djeca raseljena na međunarodnoj razini zbog nemira u njihovoj državi uobičajenog boravišta.
- (43) Ako nijedan sud države članice nije nadležan na temelju ove Uredbe, nadležnost treba utvrditi u svakoj državi članici prema njezinim zakonima uključujući međunarodne instrumente koji su na snazi u toj državi članici.
- (44) Kako bi se otklonile situacije uskraćivanja sudske zaštite, ovom bi se Uredbom trebao predvidjeti *forum necessitatis* koji u iznimnom slučaju omogućuje sudu države članice

da odlučuje o pitanju roditeljstva koje je usko povezano s trećom državom. Takvim iznimnim slučajem može se smatrati kad ne postoji mogućnost vođenja postupka u predmetnoj trećoj državi, na primjer zbog građanskog rata ili kada se od djeteta ili druge zainteresirane strane ne može razumno očekivati da pokrene ili vodi postupak u toj državi. Međutim, nadležnost na temelju *forum necessitatis* trebala bi se provoditi samo ako je predmet u dovoljnoj mjeri povezan s državom članicom suda pred kojim je pokrenut postupak.

- (45) U interesu ekonomičnosti i djelotvornosti postupka, ako ishod postupka pred sudom države članice koji nije nadležan na temelju ove Uredbe ovisi o odluci o prethodnom pitanju koje je obuhvaćeno područjem primjene ove Uredbe, ovom Uredbom ne bi trebalo sprečavati sudove te države članice u odlučivanju o tom pitanju. Stoga, ako je, na primjer, predmet postupka spor o nasljeđivanju u kojem se za potrebe tog postupka mora utvrditi odnos roditelja i djeteta između umrlog i djeteta, državi članici koja je nadležna za spor o nasljeđivanju trebalo bi dopustiti da odluči o tom pitanju za postupak koji je u tijeku, bez obzira na to je li na temelju ove Uredbe nadležna za pitanja roditeljstva. Svaka takva odluka trebala bi se donijeti u skladu s primjenjivim pravom određenim ovom Uredbom i trebala bi proizvoditi učinke samo u postupcima za koje je donesena.
- (46) U interesu skladnog funkcioniranja pravosuđa trebalo bi izbjegavati donošenje proturječnih sudskih odluka u različitim državama članicama. U tu svrhu ovom bi Uredbom trebalo odrediti opća postupovna pravila slična onima iz drugih instrumenata Unije u području pravosudne suradnje u građanskim stvarima.
- (47) Jedno takvo postupovno pravilo jest pravilo o litispendenciji koje bi se trebalo primijeniti ako se isti predmet o roditeljstvu pokrene pred različitim sudovima u različitim državama članicama. Tim bi se pravilom trebalo odrediti koji bi sud trebao nastaviti rješavati predmet o roditeljstvu.
- (48) Ovom bi se Uredbom trebao utvrditi trenutak u kojem se smatra da je pred sudom pokrenut postupak za potrebe ove Uredbe. S obzirom na dva različita sustava koja postoje u državama članicama, prema kojima se zahtijeva da se pismeno kojim se pokreće postupak prvo dostavi tuženiku ili da se prvo podnese sudu, trebalo bi biti dovoljno da je prvi korak poduzet u skladu s nacionalnim pravom, pod uvjetom da podnositelj zahtjeva nakon toga nije propustio poduzeti mjere koje je morao poduzeti u skladu s nacionalnim pravom kako bi se izvršio drugi korak.
- (49) Postupci za utvrđivanje roditeljstva u skladu s ovom Uredbom trebali bi, kao osnovno načelo, djeci mlađoj od 18 godina koja podliježu tim postupcima i koja su sposobna oblikovati vlastita mišljenja, u skladu sa sudskom praksom Suda, pružiti stvarnu i učinkovitu priliku da izraze svoja stajališta te bi pri procjeni najboljih interesa djeteta trebalo uzeti u obzir ta stajališta. Međutim, ovom bi se Uredbom određivanje pitanja tko će saslušati dijete i kako će ga se saslušati trebalo prepustiti nacionalnom pravu i postupcima država članica. Nadalje, iako pravo djeteta da ga se sasluša ostaje njegovo pravo, to pravo ne bi trebalo predstavljati apsolutnu obvezu, ali bi se moralo razmotriti uzimajući u obzir najbolji interes djeteta.
- (50) Predlaganjem zajedničkih pravila o pravu koje se primjenjuje na utvrđivanje roditeljstva u prekograničnim situacijama ovom bi se Uredbom trebala osigurati pravna sigurnost i predvidivost. Cilj je takvih zajedničkih pravila izbjeći proturječne odluke ovisno o tome u kojoj državi članici sudovi ili druga nadležna tijela utvrđuju roditeljstvo i prije svega olakšati prihvaćanje javnih isprava koje nemaju obvezujući pravni učinak u državi članici podrijetla, ali imaju dokaznu snagu u toj državi članici.

- (51) Pravo mjerodavno za utvrđivanje roditeljstva u prekograničnim slučajevima u pravilu bi trebalo biti pravo države uobičajenog boravišta osobe koja rodi u trenutku rođenja. Tim bi se poveznim čimbenikom trebalo osigurati da se primjenjivo pravo može utvrditi u velikoj većini slučajeva, među ostalim u pogledu novorođenčadi, čije bi uobičajeno boravište moglo biti teško utvrditi. Vrijeme rođenja trebalo bi usko tumačiti, uzimajući u obzir najčešće slučajeve u kojima se roditeljstvo utvrđuje primjenom zakona i upisuje u odgovarajući registar u roku od nekoliko dana od rođenja. To bi se pravo trebalo primjenjivati na situacije u kojima osoba koja rodi ima uobičajeno boravište u državi rođenja (kao što bi to bila uobičajena situacija) i na situacije u kojima osoba koja rodi ima uobičajeno boravište u državi koja nije država rođenja (na primjer kada rodi tijekom putovanja). Pravo države uobičajenog boravišta osobe koja rodi u trenutku rođenja trebalo bi se po analogiji primjenjivati kada roditeljstvo djeteta treba utvrditi prije rođenja djeteta. Kako bi se osiguralo da se primjenjivo pravo može utvrditi u svim okolnostima, pravo države rođenja djeteta trebalo bi se primjenjivati u rijetkim slučajevima u kojima se ne može utvrditi uobičajeno boravište osobe koja rodi u trenutku rođenja (na primjer u slučaju izbjeglice ili međunarodno raseljene majke).
- (52) Iznimno, ako pravo koje se u pravilu primjenjuje rezultira utvrđivanjem roditeljstva samo jednog roditelja (na primjer samo genskog roditelja u istospolnom paru), za utvrđivanje roditeljstva drugog roditelja (na primjer negenskog roditelja u istospolnom paru) može se primijeniti bilo koji od dvaju supsidijarnih zakona, to jest pravo države državljanstva jednog roditelja ili pravo države rođenja djeteta. S obzirom na to da bi se u tim slučajevima roditeljstvo u odnosu na jednog roditelja i roditeljstvo u odnosu na drugog roditelja utvrđivali u skladu s jednim od prava koje je ovom Uredbom određeno kao primjenjivo, roditeljstvo u odnosu na svakog roditelja, i u slučaju ako su ga utvrdila tijela različitih država članica, trebalo bi priznati u svim drugim državama članicama u skladu s pravilima ove Uredbe ako su roditeljstvo u odnosu na svakog roditelja utvrdila tijela države članice čiji su sudovi nadležni na temelju ove Uredbe.
- (53) Svako pravo koje je ovom Uredbom određeno kao mjerodavno trebalo bi se primjenjivati čak i ako to nije pravo države članice.
- (54) Kako bi se osigurala pravna sigurnost i kontinuitet roditeljstva, ako je roditeljstvo utvrđeno u državi članici u skladu s jednim od prava koje je ovom Uredbom određeno kao mjerodavno, promjena mjerodavnog prava kao rezultat promjene uobičajenog boravišta osobe koja je rodila ili državljanstva jednog od roditelja ne bi trebala utjecati na već utvrđeno roditeljstvo.
- (55) Zainteresirana strana može poduzeti jednostranu radnju čiji je cilj imati pravni učinak na roditeljstvo koje je utvrđeno ili će se utvrditi, na primjer priznanje očinstva ili davanje suglasnosti supružnika na upotrebu tehnologije potpomognute oplodnje. Takva bi radnja trebala biti formalno valjana ako ispunjava formalne zahtjeve prava koje je ovom Uredbom određeno kao mjerodavno, prava države u kojoj osoba koja poduzima radnju ima uobičajeno boravište ili prava države u kojoj je radnja poduzeta.
- (56) Razlozi od javnog interesa trebali bi omogućiti sudovima i drugim nadležnim tijelima koja utvrđuju roditeljstvo u državama članicama da u iznimnim okolnostima zanemare određene odredbe stranog prava ako bi u danom slučaju primjena takvih odredaba bila očito nespojiva s javnim poretom predmetne države članice. Međutim, sudovi ili druga nadležna tijela ne bi trebali moći primijeniti iznimku javnog poretka kako bi zanemarili pravo druge države ako bi to bilo protivno Povelji, a posebno njezinu članku 21., kojim se zabranjuje diskriminacija.

- (57) Budući da postoje države u kojima istodobno mogu postojati dva ili više pravnih sustava ili skupova pravila koji se odnose na pitanja uređena ovom Uredbom, odredbom bi trebalo urediti opseg u kojem se ova Uredba primjenjuje u različitim teritorijalnim jedinicama tih država.
- (58) Ovom bi se Uredbom trebalo odrediti priznavanje sudskih odluka i javnih isprava kojima se utvrđuje roditeljstvo s obvezujućim pravnim učinkom izdanih u drugoj državi članici.
- (59) Ovisno o nacionalnom pravu, javna isprava kojom se utvrđuje roditeljstvo s obvezujućim pravnim učinkom u državi članici podrijetla može biti, na primjer, javnobilježnička isprava o posvojenju ili upravna odluka kojom se utvrđuje roditeljstvo nakon priznanja očinstva. Ovom bi se Uredbom trebalo odrediti i prihvaćanje javnih isprava kojima se utvrđuje roditeljstvo koje nemaju obvezujući pravni učinak u državi članici podrijetla, ali imaju dokaznu snagu u toj državi članici. Ovisno o nacionalnom pravu, takva javna isprava može biti, na primjer, rodni list ili potvrda o roditeljstvu kojom se dokazuje roditeljstvo utvrđeno u državi članici podrijetla (bez obzira na to je li roditeljstvo utvrđeno na temelju zakona ili aktom nadležnog tijela, kao što su sudska odluka, javnobilježnička isprava, upravna odluka ili upis).
- (60) Uzajamno povjerenje u pravosuđe unutar Unije opravdava načelo prema kojem bi sudske odluke kojima se utvrđuje roditeljstvo u jednoj državi članici trebale biti priznate u svim državama članicama bez potrebe za ikakvim postupkom priznavanja. Osobito, ako nadležna tijela države članice od koje je zatraženo priznavanje roditeljstva dobiju odluku o utvrđivanju roditeljstva koja je donesena u drugoj državi članici i više se ne može osporiti u državi članici podrijetla, trebala bi priznati tu odluku po sili zakona bez ikakvog posebnog postupka i u skladu s njom ažurirati upis roditeljstva u odgovarajućem registru.
- (61) Odluku o tome može li razloge za odbijanje iznijeti stranka ili se navode po službenoj dužnosti trebalo bi prepustiti nacionalnom pravu. Time se ne bi trebalo spriječiti bilo koju zainteresiranu stranu koja želi postaviti pitanje priznavanja sudske odluke o roditeljstvu donesene u drugoj državi članici kao glavnog pitanja u sporu da od suda zatraži odluku u kojoj se navodi da ne postoje razlozi za odbijanje priznavanja te sudske odluke. Nacionalnim pravom države članice u kojoj je podnesen takav zahtjev trebalo bi utvrditi tko je zainteresirana strana koja ima pravo podnijeti takav zahtjev.
- (62) Priznavanje sudskih odluka u jednoj državi članici o pitanjima roditeljstva, a koje su donesene u drugoj državi članici trebalo bi se temeljiti na načelu uzajamnog povjerenja. Stoga bi se razlozi za nepriznavanje trebali svesti na najmanju moguću mjeru s obzirom na temeljni cilj ove Uredbe, odnosno olakšavanje priznavanja roditeljstva i učinkovita zaštita prava djece i najboljih interesa djeteta u prekograničnim situacijama.
- (63) Priznavanje sudske odluke trebalo bi odbiti samo ako postoji jedan ili više razloga za odbijanje priznavanja predviđenih ovom Uredbom. Popis razloga za odbijanje priznavanja naveden u ovoj Uredbi jest iscrpan. Ne bi trebalo biti moguće pozvati se na razloge za odbijanje koji nisu navedeni u ovoj Uredbi, primjerice na kršenje pravila o litispendenciji. Kasnija sudska odluka uvijek bi trebala imati prednost pred ranijom sudskom odlukom u onoj mjeri u kojoj su te dvije odluke proturječne.
- (64) Kad je riječ o mogućnosti danoj djeci mlađoj od 18 godina da izraze svoje stajalište, sud podrijetla trebao bi odlučiti o odgovarajućoj metodi saslušanja djeteta. Stoga ne bi

trebalo biti moguće odbiti priznavanje sudske odluke samo na temelju toga što je sud podrijetla za saslušanje djeteta primijenio drukčiju metodu od one koju bi primijenio sud u državi članici priznavanja.

- (65) Javne isprave s obvezujućim pravnim učinkom u državi članici podrijetla trebale bi se smatrati jednakovrijednima „sudskim odlukama” za potrebe pravila o priznavanju ove Uredbe.
- (66) Iako se obveza pružanja mogućnosti djeci mlađoj od 18 godina da izraze svoja stajališta na temelju ove Uredbe ne bi trebala primjenjivati na vjerodostojne isprave s obvezujućim pravnim učinkom, pravo djece na izražavanje stajališta trebalo bi ipak uzeti u obzir u skladu s člankom 24. Povelje i s obzirom na članak 12. Konvencije UN-a o pravima djeteta kako su provedeni u nacionalnom pravu i postupcima. Činjenica da djeca nisu imala priliku izraziti svoja stajališta ne bi trebala automatski biti razlog za odbijanje priznavanja javnih isprava s obvezujućim pravnim učinkom.
- (67) Priznavanje u skladu s ovom Uredbom sudske odluke kojom se utvrđuje roditeljstvo donesene u drugoj državi članici ili javne isprave kojom se utvrđuje roditeljstvo s obvezujućim pravnim učinkom, sastavljene ili registrirane u drugoj državi članici, ne bi trebalo podrazumijevati priznavanje mogućeg braka ili registriranog partnerstva roditelja djeteta čije je roditeljstvo utvrđeno ili će se utvrditi.
- (68) Kako bi se uzeli u obzir različiti sustavi rješavanja pitanja roditeljstva u državama članicama, ova bi Uredba trebala u svim državama članicama jamčiti prihvaćanje javnih isprava koje nemaju obvezujući pravni učinak u državi članici podrijetla, ali imaju dokaznu snagu u toj državi članici. Takve javne isprave mogu imati dokaznu snagu u pogledu već utvrđenog roditeljstva ili u pogledu drugih činjenica. Ovisno o nacionalnom pravu, javne isprave kojima se dokazuje već utvrđeno roditeljstvo mogu biti, na primjer, rodni list, potvrda o roditeljstvu ili izvadak iz matice rođenih. Javne isprave kojima se dokazuju druge činjenice mogu biti, na primjer, javnobilježnički akt ili upravni dokument kojim se bilježi priznanje očinstva, javnobilježnički akt ili upravni dokument kojim se bilježi pristanak majke ili djeteta na utvrđivanje roditeljstva, javnobilježnički akt ili upravni dokument kojim se bilježi pristanak bračnog druga na upotrebu tehnologije potpomognute oplodnje ili javnobilježnički akt ili upravni dokument kojim se evidentira određeno stanje.
- (69) Javne isprave koje nemaju obvezujući pravni učinak u državi članici podrijetla, ali imaju dokaznu snagu u toj državi članici, trebale bi imati jednaku dokaznu snagu u drugoj državi članici kao i u državi članici podrijetla ili učinke koji su najusporediviji. Pri utvrđivanju dokazne snage takve javne isprave u drugoj državi članici ili najbližijeg učinka trebalo bi uzeti u obzir prirodu i opseg dokazne snage javne isprave u državi članici podrijetla. Dokazna snaga koju bi takva javna isprava trebala imati u drugoj državi članici stoga će ovisiti o pravu države članice podrijetla.
- (70) „Vjerodostojnost” javne isprave koja nema obvezujući pravni učinak u državi članici podrijetla, ali ima dokaznu snagu u toj državi članici, trebala bi biti autonoman koncept koji obuhvaća elemente kao što su izvornost isprave, formalni preduvjeti za ispravu, ovlasti tijela koje sastavlja ispravu i postupak u skladu s kojim je isprava sastavljena. Trebala bi obuhvaćati i činjenične elemente zabilježene u javnoj ispravi. Stranka koja želi osporiti vjerodostojnost takve javne isprave trebala bi to učiniti pred nadležnim sudom u državi članici podrijetla javne isprave u skladu s pravom te države članice.

- (71) Izraz „pravni akt” (na primjer priznanje očinstva ili davanje suglasnosti) ili „pravni odnos” (na primjer roditeljstvo djeteta) zabilježen u javnoj ispravi koja nema obvezujući pravni učinak u državi članici podrijetla, ali ima dokaznu snagu u toj državi članici, trebalo bi tumačiti kao da se odnosi na sadržaj zabilježen u javnoj ispravi. Stranka koja želi osporiti pravni akt ili pravni odnos zabilježen u javnoj ispravi trebala bi to učiniti pred sudovima koji su nadležni na temelju ove Uredbe, koji bi trebali odlučiti o osporavanju u skladu s pravom koje se primjenjuje na utvrđivanje roditeljstva određeno ovom Uredbom.
- (72) Ako se pitanje koje se odnosi na pravni akt ili pravni odnos zabilježen u javnoj ispravi koja nema obvezujući pravni učinak u državi članici podrijetla, ali ima dokaznu snagu u toj državi članici postavi kao prethodno pitanje u postupku pred sudom države članice, taj bi sud trebao biti nadležan za to pitanje.
- (73) Ako se osporava javna isprava koja nema obvezujući pravni učinak u državi članici podrijetla, ali ima dokaznu snagu u toj državi članici, trebala bi imati dokaznu snagu samo u državi članici podrijetla sve dok je osporavanje u tijeku. Ako se osporavanje odnosi samo na određeno pitanje povezano s pravnim aktom ili pravnim odnosom zabilježenim u javnoj ispravi, predmetna javna isprava trebala bi u pogledu predmeta koji se osporava imati dokaznu snagu samo u državi članici podrijetla sve dok je osporavanje u tijeku. Javna isprava koja je kao posljedica osporavanja proglašena nevaljanom trebala bi prestati imati ikakvu dokaznu snagu.
- (74) Ako se tijelu, u primjeni ove Uredbe, dostave dvije nespojive javne isprave kojima se ne utvrđuje roditeljstvo s obvezujućim pravnim učinkom, ali koje imaju dokaznu snagu u državama članicama svojeg podrijetla, to bi tijelo trebalo riješiti pitanje kojoj bi javnoj ispravi, ako ijednoj, trebalo dati prednost uzimajući u obzir okolnosti konkretnog slučaja. Ako iz tih okolnosti nije jasno kojoj bi od takvih javnih isprava, ako ijednoj, trebalo dati prednost, o tom bi pitanju trebali odlučivati sudovi koji su nadležni na temelju ove Uredbe ili, ako je pitanje postavljeno kao prethodno pitanje tijekom postupka, sud pred kojim je pokrenut taj postupak.
- (75) Razlozi od javnog interesa trebali bi omogućiti sudovima i drugim nadležnim tijelima da u iznimnim okolnostima odbiju, priznaju ili, ovisno o slučaju, prihvate sudsku odluku ili javnu ispravu o roditeljstvu koje je utvrđeno u drugoj državi članici u slučajevima u kojima bi takvo priznavanje ili prihvaćanje bilo očito nespojivo s javnim poretком predmetne države članice. Međutim, sudovi ili druga nadležna tijela ne bi trebali moći odbiti priznavanje ili, ovisno o slučaju, prihvaćanje sudske odluke ili javne isprave izdane u drugoj državi članici ako bi to bilo protivno Povelji, a posebno njezinu članku 21., kojim se zabranjuje diskriminacija.
- (76) Kako bi se priznavanje roditeljstva utvrđeno u jednoj državi članici riješilo brzo, neometano i učinkovito, djeca ili njihovi roditelji trebali bi moći lako dokazati status djece u drugoj državi članici. Kako bi im se to omogućilo, ovom bi Uredbom trebalo predvidjeti uspostavu jedinstvene potvrde, europske potvrde o roditeljstvu, koja će se izdavati za upotrebu u drugoj državi članici. Kako bi se poštovalo načelo supsidijarnosti, europska potvrda o roditeljstvu ne bi trebala nadomjestiti nacionalne isprave koje u državama članicama mogu postojati za slične svrhe.
- (77) Tijelo koje izdaje europsku potvrdu o roditeljstvu trebalo bi uzeti u obzir formalnosti potrebne za upis roditeljstva u državi članici u kojoj se vodi registar. U tu bi svrhu ova Uredba trebala predvidjeti razmjenu informacija o takvim formalnostima između država članica.

- (78) Upotreba europske potvrde o roditeljstvu ne bi trebala biti obvezna. To znači da osobe koje imaju pravo podnijeti zahtjev za europsku potvrdu o roditeljstvu, odnosno dijete ili pravni zastupnik, ne bi trebale biti obvezne to učiniti te bi pri podnošenju zahtjeva za priznavanje u drugoj državi članici trebale biti slobodne predložiti druge isprave dostupne na temelju ove Uredbe (sudsku odluku ili javnu ispravu). Međutim, nijedno tijelo ili osoba kojoj je predložena europska potvrda o roditeljstvu izdana u drugoj državi članici ne bi trebala imati pravo zahtijevati da se umjesto europske potvrde o roditeljstvu predloži sudska odluka ili javna isprava.
- (79) Europska potvrda o roditeljstvu trebala bi se izdavati u državi članici u kojoj je roditeljstvo utvrđeno i čiji su sudovi nadležni na temelju ove Uredbe. Trebalo bi prepustiti svakoj državi članici određivanje u unutarnjem zakonodavstvu koja će tijela biti nadležna za izdavanje europske potvrde o roditeljstvu, bilo da je riječ o sudovima bilo drugim tijelima nadležnima za pitanja roditeljstva, kao što su, na primjer, upravna tijela, javni bilježnici ili službenici matičnih ureda. Države članice trebale bi obavijestiti Komisiju o relevantnim informacijama o tijelima koja su u skladu s nacionalnim pravom ovlaštena za izdavanje europske potvrde o roditeljstvu kako bi te informacije bile javno dostupne.
- (80) Iako se sadržaj i učinci nacionalne javne isprave kojom se dokazuje roditeljstvo (kao što su rodni list ili potvrda o roditeljstvu) razlikuju ovisno o državi članici podrijetla, europska potvrda o roditeljstvu trebala bi imati isti sadržaj i iste učinke u svim državama članicama. Trebala bi imati dokaznu snagu i trebalo bi pretpostaviti da točno dokazuje elemente koji su utvrđeni u skladu s pravom koje se primjenjuje na utvrđivanje roditeljstva, kako je određeno ovom Uredbom. Dokazna snaga europske potvrde o roditeljstvu ne bi se trebala proširivati na elemente koji nisu uređeni ovom Uredbom, kao što je građansko stanje roditelja djeteta o čijem je roditeljstvu riječ. Iako se nacionalna javna isprava kojom se dokazuje roditeljstvo izdaje na jeziku države članice podrijetla, obrazac europske potvrde o roditeljstvu priložen ovoj Uredbi dostupan je na svim jezicima Unije.
- (81) Sud ili drugo nadležno tijelo trebao bi na zahtjev izdati europsku potvrdu o roditeljstvu. Izvornik europske potvrde o roditeljstvu trebalo bi zadržati tijelo izdavatelj koje bi podnositelju zahtjeva ili pravnom zastupniku trebalo izdati jednu ili više ovjerenih preslika europske potvrde o roditeljstvu. S obzirom na stabilnost statusa roditeljstva u velikoj većini slučajeva, valjanost preslika europske potvrde o roditeljstvu ne bi trebala biti vremenski ograničena, ne dovodeći u pitanje mogućnost ispravka, izmjene, obustave ili opoziva europske potvrde o roditeljstvu prema potrebi. Ovom bi se Uredbom trebala predvidjeti pravna zaštita protiv odluka tijela izdavatelja, uključujući odluke o odbijanju izdavanja europske potvrde o roditeljstvu. Ako se europska potvrda o roditeljstvu ispravi, izmijeni, obustavi ili opozove, tijelo izdavatelj trebalo bi obavijestiti osobe kojima su izdane ovjerene preslike kako bi se izbjegla nezakonita upotreba takvih preslika.
- (82) Ovom bi se Uredbom trebali predvidjeti moderni načini pristupa pravosuđu koji fizičkim osobama ili njihovim pravnim zastupnicima i sudovima država članica ili drugim nadležnim tijelima omogućuju elektroničku komunikaciju putem europske elektroničke pristupne točke uspostavljene na europskom portalu e-pravosuđe Uredbom (EU).../... [Uredba o digitalizaciji]. Trebalo bi osigurati dosljednost s [Uredbom o digitalizaciji]. Stoga je primjereno da se u ovoj Uredbi prema potrebi upućuje na [Uredbu o digitalizaciji], među ostalim u pogledu definicija „decentraliziranog informacijskog sustava” i „europske elektroničke pristupne točke”. Europska elektronička pristupna točka dio je decentraliziranog informacijskog sustava.

Decentralizirani informacijski sustav trebao bi se sastojati od pomoćnih sustava država članica i interoperabilnih pristupnih točaka, uključujući europsku elektroničku pristupnu točku preko koje bi trebali biti međusobno povezani. Pristupne točke decentraliziranog informacijskog sustava trebale bi se temeljiti na sustavu e-CODEX uspostavljenom Uredbom (EU) 2022/850. Europski okvir za interoperabilnost referentni je koncept za provedbu interoperabilne politike²⁸.

- (83) Europska elektronička pristupna točka trebala bi omogućiti fizičkim osobama ili njihovim pravnim zastupnicima da podnesu zahtjev za europsku potvrdu o roditeljstvu te da tu Potvrdu prime i pošalju elektroničkim putem. Trebala bi im omogućiti da elektroničkim putem komuniciraju sa sudovima država članica ili drugim nadležnim tijelima u vezi s postupcima za odluku da ne postoje razlozi za odbijanje priznavanja sudske odluke ili javne isprave o roditeljstvu ili u vezi s postupcima za odbijanje priznavanja sudske odluke ili javne isprave o roditeljstvu. Sudovi država članica ili druga nadležna tijela trebali bi komunicirati s građanima putem europske elektroničke pristupne točke samo ako je građanin prethodno dao izričitu suglasnost za upotrebu tog sredstva komunikacije.
- (84) Ova Uredba ne bi trebala utjecati na primjenu konvencija br. 16, br. 33 i br. 34 Međunarodne komisije za građanska stanja („CIEC”) u pogledu višejezičnih izvadaka i rodnih listova između država članica ili između države članice i treće države.
- (85) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe u pogledu uspostave decentraliziranog informacijskog sustava za potrebe ove Uredbe, provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća²⁹.
- (86) Kako bi se osiguralo ažuriranje potvrda predviđenih u poglavljima IV. i V. te europske potvrde o roditeljstvu iz poglavlja VI. ove Uredbe, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. UFEU-a radi izmjena priloga od I. do V. ovoj Uredbi. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.³⁰ Osobito, u cilju osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u izradi delegiranih akata, Vijeće prima sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na izradu delegiranih akata.
- (87) Zbog poštovanja međunarodnih obveza koje su preuzele države članice, ova Uredba ne bi trebala utjecati na primjenu međunarodnih konvencija čije su jedna ili više država članica stranke u trenutku donošenja ove Uredbe. Kako bi pravila bila pristupačnija, Komisija bi trebala objaviti popis relevantnih konvencija na europskom portalu e-pravosuđe na temelju informacija koje su dostavile države članice. Usklađenost s općim ciljevima ove Uredbe zahtijeva, međutim, da ova Uredba između

²⁸ COM(2022) 710 final i COM(2022) 720 final od 18. studenoga 2022.

²⁹ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

³⁰ Međuinstitucijski sporazum Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o boljoj izradi zakonodavstva (SL L 123, 12.5.2016., str. 1.).

država članica ima prednost u odnosu na konvencije sklopljene isključivo između dviju ili više država članica u mjeri u kojoj se te konvencije odnose na pitanja uređena ovom Uredbom.

- (88) Na sporazume s jednom ili više trećih država koje je država članica sklopila prije datuma svojeg pristupanja Uniji primjenjuje se članak 351. UFEU-a.
- (89) Komisija bi trebala ažurirati informacije koje dostavljaju države članice i učiniti ih javno dostupnima putem europskog portala e-pravosuđe.
- (90) Ovom se Uredbom poštuju temeljna prava i načela priznata Poveljom. Ovom se Uredbom posebno nastoji promicati primjena članka 7. o pravu svakoga na poštovanje privatnog i obiteljskog života, članka 21. o pravu na nediskriminaciju i članka 24. o zaštiti prava djeteta.
- (91) Ova bi se Uredba trebala primjenjivati u skladu s pravom Unije o zaštiti podataka i poštujući zaštitu privatnosti kako je utvrđeno u Povelji. Svaka obrada osobnih podataka na temelju ove Uredbe trebala bi se provoditi u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća³¹ (Opća uredba o zaštiti podataka), Uredbom (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća³² (Uredba EU-a o zaštiti podataka, EUDPR) i Direktivom 2002/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća³³.
- (92) Pri primjeni ove Uredbe sudovi država članica ili druga nadležna tijela možda će trebati obrađivati osobne podatke u svrhu utvrđivanja roditeljstva u prekograničnim situacijama i priznavanja roditeljstva među državama članicama. To podrazumijeva obradu osobnih podataka za utvrđivanje roditeljstva u prekograničnoj situaciji, izdavanje ovjera koje prate sudske odluke ili javne isprave, izdavanje europske potvrde o roditeljstvu, predočavanje isprava za priznavanje roditeljstva, dobivanje odluke da ne postoje razlozi za odbijanje priznavanja roditeljstva ili zahtjev za odbijanje priznavanja roditeljstva. Osobni podaci koje obrađuju sudovi država članica ili druga nadležna tijela u skladu s ovom Uredbom sadržani su u ispravama kojima u navedene svrhe rukuju sudovi država članica ili druga nadležna tijela. Osobni podaci koji se obrađuju posebno će se odnositi na djecu, njihove roditelje i njihove pravne zastupnike. Osobni podaci kojima rukuju sudovi država članica ili druga nadležna tijela trebali bi se obrađivati u skladu s primjenjivim zakonodavstvom o zaštiti podataka, posebno Općom uredbom o zaštiti podataka. Osim toga, pri primjeni ove Uredbe Komisija će možda morati obrađivati osobne podatke u okviru elektroničke komunikacije između fizičkih osoba ili njihovih pravnih zastupnika i sudova država članica ili drugih nadležnih tijela radi traženja, primanja i slanja europske potvrde o roditeljstvu ili s postupcima za priznavanje ili odbijanje priznavanja roditeljstva putem europske elektroničke pristupne točke u okviru decentraliziranog informacijskog

³¹ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

³² Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39).

³³ Direktiva 2002/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. srpnja 2002. o obradi osobnih podataka i zaštiti privatnosti u području elektroničkih komunikacija (Direktiva o privatnosti i elektroničkim komunikacijama) (SL L 201, 31.7.2002., str. 37.).

sustava. Osobni podaci kojima rukuje Komisija trebali bi se obrađivati u skladu s Uredbom EU-a o zaštiti podataka.

- (93) Ovom bi se Uredbom trebala osigurati pravna osnova za obradu osobnih podataka koju provode sudovi država članica ili druga nadležna tijela u skladu s člankom 6. stavcima 1. i 3. Opće uredbe o zaštiti podataka i Komisija u skladu s člankom 5. stavcima 1. i 2. Uredbe EU-a o zaštiti podataka. Obrada posebnih kategorija osobnih podataka na temelju ove Uredbe ispunjava zahtjeve iz članka 9. stavka 2. Opće uredbe o zaštiti podataka jer će podatke obrađivati sudovi koji djeluju u okviru svoje sudske nadležnosti u skladu s točkom (f) ili će obrada biti nužna zbog znatnog javnog interesa na temelju ove Uredbe, čiji je cilj olakšati priznavanje sudskih odluka i javnih isprava o roditeljstvu u drugoj državi članici kako bi se osigurala zaštita temeljnih i drugih prava djece u prekograničnim situacijama unutar Unije u skladu s točkom (g). Slično tome, obrada posebnih kategorija osobnih podataka na temelju ove Uredbe ispunjava zahtjeve iz članka 10. stavka 2. Uredbe EU-a o zaštiti podataka jer će obrada podataka biti nužna za uspostavu, ostvarivanje ili obranu pravnih zahtjeva u skladu s točkom (f) ili će obrada biti nužna zbog znatnog javnog interesa na temelju ove Uredbe u skladu s točkom (g).
- (94) Osobni podaci trebali bi se obrađivati na temelju ove Uredbe samo u posebne svrhe koje su u njoj navedene, ne dovodeći u pitanje svrhe arhiviranja u javnom interesu u skladu s člankom 5. stavkom 1. točkom (b) i člankom 89. Opće uredbe o zaštiti podataka s obzirom na to da će, nakon što se utvrdi roditeljstvo u prekograničnoj situaciji ili se prizna, sudovi država članica ili druga nadležna tijela možda morati obrađivati osobne podatke u svrhe arhiviranja u javnom interesu. Budući da se ova Uredba odnosi na prekogranične aspekte roditeljstva, što je pitanje građanskog stanja koje može i dalje biti relevantno na neodređeno vrijeme, ovom se Uredbom ne bi trebalo ograničiti razdoblje pohrane obrađenih informacija i osobnih podataka.
- (95) Za potrebe utvrđivanja roditeljstva u prekograničnoj situaciji, izdavanje ovjera koje prate sudske odluke ili javne isprave, izdavanje europske potvrde o roditeljstvu, predočavanje isprava za priznavanje roditeljstva, ishođenja odluke da ne postoje razlozi za odbijanje priznavanja roditeljstva ili zahtjeva za odbijanje priznavanja roditeljstva, sudovi država članica ili druga nadležna tijela koja su države članice ovlastile za primjenu ove Uredbe trebali bi se smatrati voditeljima obrade u smislu članka 4. točke 7. Opće uredbe o zaštiti podataka. Za potrebe tehničkog upravljanja, razvoja, održavanja, sigurnosti i podrške europske elektroničke pristupne točke te komunikacije između fizičkih osoba ili njihovih pravnih zastupnika i sudova država članica ili drugih nadležnih tijela putem europske elektroničke pristupne točke i decentraliziranog informacijskog sustava, Komisiju bi trebalo smatrati voditeljem obrade u smislu članka 3. točke 8. Uredbe EU-a o zaštiti podataka. Voditelji obrade trebali bi osigurati sigurnost, cjelovitost, autentičnost i povjerljivost podataka obrađenih za prethodno navedene potrebe.
- (96) Provedeno je savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka u skladu s člankom 42. Uredbe (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća³⁴ te je dao mišljenje [datum]³⁵.

³⁴ Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018, str. 39).

- (97) [U skladu s člancima 1. i 2. te člankom 4.a stavkom 1. Protokola br. 21 o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske s obzirom na područje slobode, sigurnosti i pravde, priloženog UEU-u i UFEU-u, i ne dovodeći u pitanje članak 4. navedenog protokola, Irska ne sudjeluje u donošenju ove Uredbe te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje.] ILI
- (97a) [U skladu s člankom 3. i člankom 4.a stavkom 1. Protokola br. 21 o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske s obzirom na područje slobode, sigurnosti i pravde, priloženog UEU-u i UFEU-u, Irska je obavijestila[, pismom od ...], da želi sudjelovati u donošenju i primjeni ove Uredbe.]
- (98) U skladu s člancima 1. i 2. Protokola br. 22 o stajalištu Danske, priloženog UEU-u i UFEU-u, Danska ne sudjeluje u donošenju ove Uredbe te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje.
- (99) S obzirom na to da ciljeve ove Uredbe države članice ne mogu dostatno ostvariti zbog razlika između nacionalnih pravila kojima se uređuju nadležnost, mjerodavno pravo i priznavanje sudskih odluka i javnih isprava, nego se zbog izravne primjenjivosti i obvezujuće prirode ove Uredbe na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. UEU-a. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.

PREDMET, PODRUČJE PRIMJENE I DEFINICIJE

Članak 1.

Predmet

Ovom se Uredbom utvrđuju zajednička pravila o nadležnosti i mjerodavnom pravu za utvrđivanje roditeljstva u državi članici u prekograničnim situacijama; zajednička pravila za priznavanje ili, ovisno o slučaju, prihvaćanje u jednoj državi članici donesenih sudskih odluka o roditeljstvu i javnih isprava o roditeljstvu sastavljenih ili registriranih u drugoj državi članici; i uspostavlja europska potvrda o roditeljstvu.

Članak 2.

Odnos prema drugim odredbama prava Unije

1. Ova Uredba ne utječe na prava koja dijete ima na temelju prava Unije, posebno na prava koja dijete ostvaruje na temelju prava Unije o slobodnom kretanju, uključujući Direktivu 2004/38/EZ. Ova Uredba posebno ne utječe na ograničenja koja se odnose na primjenu javnog poretka kao opravdanja za odbijanje priznavanja roditeljstva ako su, u skladu s pravom Unije o slobodnom kretanju, države članice obvezne priznati ispravu kojom se utvrđuje odnos roditelja i djeteta koju su izdala tijela druge države članice za potrebe prava koja proizlaze iz prava Unije.

³⁵ SL C [broj], [X.X.XXXX.], str. X.

2. Ova Uredba ne utječe na Uredbu (EU) 2016/1191, osobito u pogledu javnih isprava o rođenju, roditeljstvu i posvojenju kako su definirane u toj uredbi.

Članak 3.

Područje primjene

1. Ova se Uredba primjenjuje u građanskim stvarima koje se odnose na roditeljstvo u prekograničnim situacijama.
2. Ova se Uredba ne primjenjuje na:
 - (a) postojanje, valjanost ili priznavanje braka ili odnosa za koji se prema pravu mjerodavnom za takav odnos smatra da ima usporedive učinke, kao što je registrirano partnerstvo;
 - (b) stvari povezane s roditeljskom odgovornošću;
 - (c) pravnu sposobnost fizičkih osoba;
 - (d) emancipaciju;
 - (e) međudržavno posvojenje;
 - (f) obveze uzdržavanja;
 - (g) određivanje upravitelja imovinom ili nasljeđivanje;
 - (h) državljanstvo;
 - (i) pravne zahtjeve za upis roditeljstva u registar države članice i učinke upisivanja ili neupisivanja roditeljstva u registar države članice.
3. Ova se Uredba ne primjenjuje na priznavanje sudskih odluka kojima se utvrđuje roditeljstvo donesenih u trećoj državi ili na priznavanje ili, ovisno o slučaju, prihvaćanje javnih isprava kojima se utvrđuje ili dokazuje roditeljstvo sastavljenih ili registriranih u trećoj državi.

Članak 4.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe, primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „roditeljstvo” znači odnos između roditelja i djeteta utvrđen zakonom. To uključuje pravni status djeteta određenog roditelja ili roditelja;
2. „dijete” znači osoba bilo koje dobi čije roditeljstvo treba utvrditi, priznati ili dokazati;
3. „utvrđivanje roditeljstva” znači pravno utvrđivanje odnosa između djeteta i svakog roditelja, uključujući utvrđivanje roditeljstva na temelju zahtjeva kojim se osporava prethodno utvrđeno roditeljstvo;
4. „sud” znači nadležno tijelo u državi članici koje izvršava sudske funkcije u pitanjima roditeljstva;
5. „sudska odluka” znači odluka suda države članice, uključujući rješenje, nalog ili presudu, koja se odnosi na pitanja roditeljstva;
6. „javna isprava” znači isprava koja je službeno sastavljena ili registrirana kao javna isprava u bilo kojoj državi članici o pitanjima roditeljstva i čija se vjerodostojnost:

- (a) odnosi na potpis i sadržaj isprave; i
 - (b) uspostavlja je državno tijelo ili drugo tijelo koje je u tu svrhu ovlastila država članica podrijetla.
7. „država članica podrijetla” znači država članica u kojoj je donesena sudska odluka o roditeljstvu, u kojoj je javna isprava o roditeljstvu službeno sastavljena ili registrirana ili u kojoj je izdana europska potvrda o roditeljstvu;
8. „decentralizirani informacijski sustav” znači informacijski sustav kako je definiran u članku 2. točki 4. [Uredbe o digitalizaciji];
9. „Europska elektronička pristupna točka” znači interoperabilna pristupna točka kako je definirana u članku 2. točki 5. [Uredbe o digitalizaciji].

Članak 5.

Nadležnost u pitanjima roditeljstva u državama članicama

Ova Uredba ne utječe na nadležnost tijela država članica za rješavanje pitanja roditeljstva.

POGLAVLJE II.

NADLEŽNOST

Članak 6.

Opća nadležnost

U pitanjima koje se odnose na roditeljstvo nadležni su sudovi države članice:

- (a) uobičajenog boravišta djeteta u trenutku pokretanja postupka pred sudom; ili
- (b) državljanstva djeteta u trenutku pokretanja postupka pred sudom; ili
- (c) uobičajenog boravišta tuženika u trenutku pokretanja postupka pred sudom; ili
- (d) uobičajenog boravišta jednog od roditelja u trenutku pokretanja postupka pred sudom; ili
- (e) državljanstva bilo kojeg od roditelja u trenutku pokretanja postupka pred sudom; ili
- (f) rođenja djeteta.

Članak 7.

Nadležnost na temelju prisutnosti djeteta

Ako se nadležnost ne može utvrditi na temelju članka 6., nadležni su sudovi države članice u kojoj je dijete prisutno.

Članak 8.

Supsidijarna nadležnost

Ako nijedan sud države članice nije nadležan u skladu s člancima 6. ili 7., nadležnost se u svakoj državi članici određuje prema zakonima te države članice.

Članak 9.

Forum necessitatis

Ako nijedan sud države članice nije nadležan u skladu s drugim odredbama ove Uredbe, sudovi države članice mogu, u iznimnim slučajevima, odlučivati o pitanjima roditeljstva ako se postupak ne može pokrenuti ili provoditi u razumnim okvirima ili ne bi bio moguć u trećoj državi s kojom je predmet usko povezan.

Predmet mora u dovoljnoj mjeri biti povezan s državom članicom suda pred kojim je pokrenut postupak.

Članak 10.

Prethodna pitanja

1. Ako ishod postupka u predmetu koji nije obuhvaćen područjem primjene ove Uredbe pred sudom države članice ovisi o odluci o prethodnom pitanju koje se odnosi na roditeljstvo, sud u toj državi članici može odlučiti o tom pitanju za potrebe tog postupka čak i ako ta država članica nije nadležna na temelju ove Uredbe.
2. Odluka o prethodnom pitanju u skladu sa stavkom 1. proizvodi učinke samo u postupku za koji je ta odluka donesena.

Članak 11.

Pokretanje postupka pred sudom

Smatra se da je pred sudom pokrenut postupak:

- (a) u trenutku u kojem je pismeno kojim se pokreće postupak ili jednakovrijedno pismeno podneseno sudu, pod uvjetom da podnositelj zahtjeva nakon toga nije propustio poduzeti korake koje je morao poduzeti kako bi pismeno bilo dostavljeno protustranci;
- (b) ako pismeno mora biti dostavljeno prije njegova podnošenja sudu, u trenutku u kojem ga je primilo tijelo zaduženo za dostavu, pod uvjetom da podnositelj zahtjeva nije nakon toga propustio poduzeti radnje koje je morao poduzeti kako bi pismeno bilo podneseno sudu; ili
- (c) ako postupak pokreće sud po službenoj dužnosti, u trenutku u kojem je donesena odluka suda o pokretanju postupka ili, ako takva odluka nije nužna, u trenutku u kojem je sud zabilježio predmet.

Članak 12.

Razmatranje nadležnosti

Ako je pred sudom države članice pokrenut postupak u predmetu za koji taj sud nije stvarno nadležan na temelju ove Uredbe, nego je za njega na temelju ove Uredbe stvarno nadležan sud druge države članice, taj se sud po službenoj dužnosti proglašava nenadležnim.

Članak 13.

Razmatranje dopustivosti

1. Ako se tuženik koji ima uobičajeno boravište u državi koja nije država članica u kojoj je postupak pokrenut ne upusti u postupak pred sudom, nadležni sud obustavlja postupak sve dok se ne dokaže da je tuženik pravodobno mogao primiti pismeno o pokretanju postupka ili jednakovrijedno pismeno kako bi se tuženiku omogućilo da pripremi obranu ili da su u tu svrhu poduzete sve potrebne mjere.
2. Umjesto stavka 1. ovog članka primjenjuje se članak 22. Uredbe (EU) 2020/1784 ako se pismeno o pokretanju postupka ili jednakovrijedno pismeno mora poslati iz jedne države članice u drugu u skladu s tom uredbom.
3. Ako Uredba (EU) 2020/1784 nije primjenjiva, primjenjuje se članak 15. Haške konvencije od 15. studenoga 1965. o dostavi u inozemstvo sudskih i izvansudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima ako se pismeno o pokretanju postupka ili jednakovrijedno pismeno moralo poslati u inozemstvo u skladu s tom konvencijom.

Članak 14.

Litispendencija

1. Ako se pred sudovima različitih država članica vode postupci s istim zahtjevom i između istih stranaka, svi sudovi, osim suda pred kojim je prvo pokrenut postupak, obustavljaju postupak sve dok se ne utvrdi nadležnost suda pred kojim je postupak prvo pokrenut.
2. U slučajevima iz stavka 1., na zahtjev suda pred kojim je pokrenut postupak, svaki drugi sud pred kojim je pokrenut postupak bez odgode obavješćuje sud koji je uputio zahtjev o datumu pokretanja postupka.
3. Ako je utvrđena nadležnost suda pred kojim je prvo pokrenut postupak, svaki sud osim suda pred kojim je prvo pokrenut postupak proglašava se nenadležnim u korist suda pred kojim je prvo pokrenut postupak.

Članak 15.

Pravo djece na izražavanje stava

1. Pri izvršavanju svoje nadležnosti prema ovoj Uredbi, sudovi država članica dužni su, u skladu s nacionalnim pravom i postupkom, djeci mlađoj od 18 godina čije se roditeljstvo mora utvrditi i koja su sposobna oblikovati vlastita mišljenja pružiti stvarnu i učinkovitu priliku da izraze svoja stajališta, izravno ili putem predstavnika ili odgovarajućeg tijela.
2. Ako sud, u skladu s nacionalnim pravom i postupkom, djeci mlađoj od 18 godina pruži priliku da izraze svoja stajališta u skladu s ovim člankom, sud uzima u obzir stajališta djece u skladu s njihovom dobi i zrelošću.

POGLAVLJE III.

MJERODAVNO PRAVO

Članak 16.

Univerzalna primjena

Svako pravo koje je ovom Uredbom određeno kao mjerodavno primjenjuje se bez obzira na to je li to pravo države članice.

Članak 17.

Mjerodavno pravo

1. Za utvrđivanje roditeljstva mjerodavno je pravo države uobičajenog boravišta osobe koja rodi u trenutku rođenja ili, ako se uobičajeno boravište osobe koja rodi u trenutku rođenja ne može utvrditi, pravo države rođenja djeteta.
2. Neovisno o stavku 1., ako mjerodavno pravo u skladu sa stavkom 1. ima za posljedicu utvrđivanje roditeljstva samo jednog roditelja, pravo države državljanstva tog roditelja ili drugog roditelja ili pravo države rođenja djeteta može se primjenjivati na utvrđivanje roditeljstva drugog roditelja.

Članak 18.

Područje primjene mjerodavnog prava

Pravom koje je ovom Uredbom određeno kao mjerodavno pravo za utvrđivanje roditeljstva uređuju se osobito:

- (a) postupci za utvrđivanje ili osporavanje roditeljstva;
- (b) obvezujući pravni učinci i/ili dokazna snaga javnih isprava;
- (c) aktivna procesna legitimacija osoba u postupcima za utvrđivanje ili osporavanje roditeljstva;
- (d) svi rokovi za utvrđivanje ili osporavanje roditeljstva.

Članak 19.

Promjena mjerodavnog prava

Ako je roditeljstvo utvrđeno u državi članici u skladu s ovom Uredbom, naknadna promjena mjerodavnog prava ne utječe na već utvrđeno roditeljstvo.

Članak 20.

Formalna valjanost

1. Jednostrani akt čiji je cilj imati pravni učinak na utvrđivanje roditeljstva ima valjanu formu ako je u skladu sa zahtjevima jednog od sljedećih zakona:
 - (a) zakon mjerodavan za utvrđivanje roditeljstva u skladu s člankom 17.;
 - (b) pravo države u kojoj osoba koja poduzima radnju ima uobičajeno boravište; ili
 - (c) pravo države u kojoj je radnja poduzeta.

2. Radnja čiji je cilj imati pravni učinak na utvrđivanje roditeljstva može se dokazati bilo kojim načinom dokazivanja koji priznaje pravo nadležnog suda ili bilo kojim pravom iz stavka 1. na temelju kojeg je ta radnja formalno valjana, pod uvjetom da je takav način dokazivanja moguće izvesti pred nadležnim sudom.

Članak 21.

Isključenje uzvraćanja i daljnjeg upućivanja

Primjena prava bilo koje države, određenog ovom Uredbom, znači primjena pravnih pravila koja su na snazi u toj državi, osim pravila međunarodnog privatnog prava.

Članak 22.

Javni poredak (*ordre public*)

1. Primjena odredbe prava bilo koje države koje je navedeno u ovoj Uredbi može se odbiti samo ako je takva primjena očigledno nespojiva s javnim poretom suda pred kojim se vodi postupak.
2. Sudovi i druga nadležna tijela država članica primjenjuju stavak 1. uz poštovanje temeljnih prava i načela utvrđenih u Povelji, a posebno u njezinu članku 21. o pravu na nediskriminaciju.

Članak 23.

Države s više od jednog pravnog sustava

1. Ako je pravo određeno ovom Uredbom pravo države koja se sastoji od nekoliko teritorijalnih jedinica od kojih svaka ima svoja pravna pravila u pogledu pitanja roditeljstva, unutarnja kolizijska pravila te države određuju relevantnu teritorijalnu jedinicu čija se pravna pravila moraju primjenjivati.
2. U nedostatku takvih unutarnjih kolizijskih pravila:
 - (a) svako upućivanje na pravo države iz stavka 1., za potrebe određivanja mjerodavnog prava u skladu s odredbom koja se odnosi na uobičajeno boravište osobe koja rodi u trenutku rođenja, tumači se kao upućivanje na pravo teritorijalne jedinice u kojoj osoba koja rodi ima uobičajeno boravište;
 - (b) svako upućivanje na pravo države iz stavka 1., za potrebe određivanja mjerodavnog prava u skladu s odredbom koja se odnosi na državu rođenja djeteta, tumači se kao upućivanje na pravo teritorijalne jedinice u kojoj je dijete rođeno;
 - (c) država članica koja se sastoji od nekoliko teritorijalnih jedinica od kojih svaka ima svoja pravna pravila u pogledu pitanja roditeljstva nije obvezna primjenjivati ovu Uredbu na sukobe zakona koji nastaju samo između takvih jedinica.

POGLAVLJE IV.

PRIZNAVANJE

ODJELJAK 1.

Opće odredbe o priznavanju

Članak 24.

Priznavanje sudske odluke

1. Sudska odluka o roditeljstvu donesena u jednoj državi članici priznaje se u svim drugim državama članicama bez potrebe za posebnim postupkom.
2. Pogotovo nije potreban poseban postupak za ažuriranje registra o građanskom stanju države članice na temelju sudske odluke o roditeljstvu donesene u drugoj državi članici protiv koje nije moguće korištenje nikakvog pravnog lijeka u skladu s pravom te države članice.
3. Ako se priznavanje sudske odluke postavi kao prethodno pitanje pred sudom države članice, taj sud može odlučiti o tom pitanju.

Članak 25.

Odluka o tome da ne postoje razlozi za odbijanje priznavanja

1. Svaka zainteresirana strana može, u skladu s postupcima predviđenima u člancima od 32. do 34., zatražiti odluku o tome da ne postoje razlozi za odbijanje priznavanja iz članka 31.
2. Mjesna nadležnost suda o kojem je Komisija obaviještena u skladu s člankom 71. utvrđuje se pravom države članice u kojoj je pokrenut postupak u skladu sa stavkom 1.

Članak 26.

Isprave koje treba dostaviti za priznavanje

1. Stranka koja se u jednoj državi članici želi pozvati na sudsku odluku donesenu u drugoj državi članici dostavlja sljedeće:
 - (a) presliku sudske odluke koja ispunjava uvjete potrebne za utvrđivanje njezine vjerodostojnosti; i
 - (b) odgovarajuću ovjeru izdanu u skladu s člankom 29.
2. Sud ili drugo nadležno tijelo pred kojim se poziva na sudsku odluku donesenu u drugoj državi članici može, prema potrebi, zatražiti od stranke koja se na nju poziva da dostavi prijevod ili transliteraciju prevodivog sadržaja rubrika za slobodan unos teksta ovjere iz stavka 1. točke (b) ovog članka.
3. Sud ili drugo nadležno tijelo pred kojim se poziva na sudsku odluku donesenu u drugoj državi članici može zahtijevati od stranke da osigura prijevod ili transliteraciju sudske odluke uz prijevod ili transliteraciju prevodivog sadržaja rubrika za slobodan unos teksta ovjere ako bez takvog prijevoda ili transliteracije ne može nastaviti s postupkom.

Članak 27.

Izostanak isprava

1. Ako se ne predoče isprave iz članka 26. stavka 1., sud ili drugo nadležno tijelo pred kojim se poziva na sudsku odluku donesenu u drugoj državi članici može odrediti rok za njezino podnošenje, prihvatiti jednakovrijedne isprave ili, ako smatra da ima dovoljno informacija, osloboditi od obveze podnošenja.
2. Ako to zahtijeva sud ili drugo nadležno tijelo pred kojim se poziva na sudsku odluku donesenu u drugoj državi članici, dostavlja se prijevod ili transliteracija takvih jednakovrijednih isprava.

Članak 28.

Zastajanje s postupkom

Sud pred kojim se poziva na sudsku odluku donesenu u drugoj državi članici može zastati sa svojim postupkom, u cijelosti ili djelomično:

- (a) ako je protiv te sudske odluke uložen redovni pravni lijek u državi članici podrijetla; ili
- (b) ako je podnesen zahtjev za odluku o tome da ne postoje razlozi za odbijanje priznavanja iz članka 25. ili za odluku o odbijanju priznavanja na temelju jednog od tih razloga.

Članak 29.

Izdavanje ovjere

1. Sud države članice podrijetla o kojem je Komisija obaviještena u skladu s člankom 71. na zahtjev stranke izdaje ovjeru sudske odluke o roditeljstvu na obrascu iz Priloga I.
2. Ovjera se ispunjava i izdaje na jeziku sudske odluke. Ovjera se može izdati i na drugom službenom jeziku institucija Europske unije koji stranka zatraži. Time se sud koji izdaje ovjeru ne obvezuje da dostavi prijevod ili transliteraciju prevodivog sadržaja rubrika za slobodan unos teksta.
3. Ovjera sadržava izjavu kojom se građane Unije i članove njihovih obitelji obavješćuje da ovjera ne utječe na prava djeteta koja proizlaze iz prava Unije te da se za ostvarivanje tih prava na bilo koji način može predložiti dokaz o odnosu roditelja i djeteta.
4. Izdavanje ovjere ne može se osporavati.

Članak 30.

Ispravak ovjere

1. Sud države članice podrijetla o kojem je Komisija obaviještena u skladu s člankom 71. ispravlja ovjeru na zahtjev i može po službenoj dužnosti ispraviti ovjeru ako zbog bitne pogreške ili propusta postoji neusklađenost između sudske odluke koja se priznaje i ovjere.
2. Pravo države članice podrijetla primjenjuje se na postupak ispravka ovjere.

Članak 31.

Razlozi za odbijanje priznavanja

1. Priznavanje sudske odluke odbija se:
 - (a) ako je takvo priznavanje očito u suprotnosti s javnim poretком države članice u kojoj se poziva na priznavanje, uzimajući u obzir interese djeteta;
 - (b) u slučajevima kada je donesena u odsutnosti stranke ako osobama koje su odsutne nije dostavljena isprava o pokretanju postupka ili jednakovrijedna isprava pravodobno i na način kojim bi se tim osobama omogućilo da pripreme svoju obranu, osim u slučaju da se utvrdi da su te osobe nedvosmisleno prihvatile sudsku odluku;
 - (c) na zahtjev osobe koja tvrdi da se sudskom odlukom krši njezino očinstvo ili majčinstvo nad djetetom ako je donesena a da toj osobi nije pružena mogućnost da bude saslušana;
 - (d) ako i u mjeri u kojoj je u proturječju s kasnijom sudskom odlukom koja se odnosi na roditeljstvo i donesena je u državi članici u kojoj se poziva na priznavanje;
 - (e) ako i u mjeri u kojoj je u proturječju s kasnijom sudskom odlukom koja se odnosi na roditeljstvo i donesena je u drugoj državi članici, pod uvjetom da kasnija sudska odluka ispunjava uvjete potrebne za njezino priznavanje u državi članici u kojoj se poziva na priznavanje.
2. Stavak 1. točku (a) primjenjuju sudovi i druga nadležna tijela država članica uz poštovanje temeljnih prava i načela utvrđenih u Povelji, a posebno u njezinu članku 21. o pravu na nediskriminaciju.
3. Priznavanje sudske odluke o pitanjima roditeljstva može se odbiti ako je donesena bez mogućnosti da djeca izraze svoja stajališta, osim ako se to protivi interesima djeteta. U slučajevima kada su djeca mlađa od 18 godina, ova se odredba primjenjuje ako su djeca bila u stanju zauzeti stajalište u skladu s člankom 15.

ODJELJAK 2.

Postupak za odbijanje priznavanja

Članak 32.

Zahtjev za odbijanje priznavanja

1. Postupak podnošenja zahtjeva za odbijanje priznavanja, ako nije obuhvaćen ovom Uredbom, uređuje se pravom države članice u kojoj je pokrenut postupak za nepriznavanje.
2. Priznavanje sudske odluke o pitanjima roditeljstva odbija se ako se utvrdi da postoji jedan od razloga za odbijanje priznavanja iz članka 31.
3. Mjesna nadležnost suda o kojem je Komisija obaviještena u skladu s člankom 71. utvrđuje se na temelju prava države članice u kojoj je pokrenut postupak za nepriznavanje.
4. Podnositelj zahtjeva dostavlja sudu presliku sudske odluke i, ako je to primjenjivo i moguće, odgovarajuću ovjeru izdanu u skladu s člankom 29.
5. Sud može, prema potrebi, zatražiti od podnositelja zahtjeva da dostavi prijevod ili transliteraciju prevodivog sadržaja rubrika za slobodan unos teksta odgovarajuće ovjere izdane u skladu s člankom 29.

6. Ako sud ne može nastaviti s postupkom bez prijevoda ili transliteracije sudske odluke, može zatražiti od podnositelja zahtjeva da dostavi takav prijevod ili transliteraciju.
7. Sud može osloboditi obveze podnošenja isprava iz stavka 4. u sljedećim slučajevima:
 - (a) ako ih već posjeduje; ili
 - (b) ako smatra da nije razumno zahtijevati od podnositelja zahtjeva da ih dostavi.
8. Od stranke koja traži odbijanje priznavanja sudske odluke donesene u drugoj državi članici ne zahtijeva se da ima poštansku adresu u državi članici u kojoj je pokrenut postupak za nepriznavanje. Ta stranka mora imati ovlaštenog zastupnika u državi članici u kojoj je pokrenut postupak za nepriznavanje samo ako je na to obvezuje pravo države članice u kojoj je pokrenut postupak za nepriznavanje neovisno o državljanstvu stranaka.

Članak 33.

Osporavanje ili pravni lijek

1. Svaka stranka može osporiti sudsku odluku o zahtjevu za odbijanje priznavanja ili uložiti pravni lijek protiv nje.
2. Osporavanje se provodi odnosno pravni lijek se podnosi pred sudom o kojem su države članice obavijestile Komisiju u skladu s člankom 71. kao sudu pred kojim se provodi takvo osporavanje ili podnosi pravni lijek.

Članak 34.

Daljnje osporavanje ili pravni lijek

Sudska odluka donesena u vezi s osporavanjem ili pravnim lijekom može se pobijati osporavanjem ili pravnim lijekom samo ako je država članica, u skladu s člankom 71., obavijestila Komisiju o sudovima pred kojima treba provesti daljnje osporavanje ili uložiti pravni lijek.

ODJELJAK 3.

Javne isprave s obvezujućim pravnim učinkom

Članak 35.

Područje primjene

Ovaj se odjeljak primjenjuje na javne isprave kojima se utvrđuje roditeljstvo:

- (a) koje su službeno sastavljene ili registrirane u državi članici koja preuzima nadležnost u skladu s poglavljem II.; i
- (b) koje imaju obvezujući pravni učinak u državi članici u kojoj su službeno sastavljene ili registrirane.

Članak 36.

Priznavanje javnih isprava

Javne isprave kojima se utvrđuje roditeljstvo s obvezujućim pravnim učinkom u državi članici podrijetla priznaju se u drugim državama članicama bez potrebe za posebnim postupkom. Odjeljci 1. i 2. ovog poglavlja primjenjuju se na odgovarajući način, ako u ovom odjeljku nije predviđeno drugačije.

Članak 37.

Ovjera

1. Nadležno tijelo države članice podrijetla o kojem je Komisija obaviještena u skladu s člankom 71. na zahtjev stranke izdaje ovjeru javne isprave kojom se utvrđuje roditeljstvo s obvezujućim pravnim učinkom na obrascu iz Priloga II.
2. Ovjera se može izdati samo ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:
 - (a) država članica koja je ovlastila tijelo javne vlasti ili drugo tijelo za službeno sastavljanje ili registriranje javne isprave o roditeljstvu u registar bila je nadležna u skladu s poglavljem II.; i
 - (b) javna isprava ima obvezujući pravni učinak u toj državi članici.
3. Ovjera se ispunjava na jeziku javne isprave. Može se izdati i na drugom službenom jeziku institucija Europske unije koji zatraži stranka. Time se nadležno tijelo koje izdaje ovjeru ne obvezuje da dostavi prijevod ili transliteraciju prevodivog sadržaja rubrika za slobodan unos teksta.
4. Ovjera sadržava izjavu kojom se građane Unije i članove njihovih obitelji obavješćuje da ovjera ne utječe na prava djeteta koja proizlaze iz prava Unije te da se za ostvarivanje tih prava na bilo koji način može predložiti dokaz o odnosu roditelja i djeteta.
5. Ako se ovjera ne predloži, javna isprava ne priznaje se u drugoj državi članici.

Članak 38.

Ispravak i opoziv ovjere

1. Nadležno tijelo države članice podrijetla o kojem je Komisija obaviještena u skladu s člankom 71. ispravlja ovjeru na zahtjev te to može napraviti i po službenoj dužnosti u slučajevima u kojima zbog značajne pogreške ili propusta postoji neusklađenost između javne isprave i ovjere.
2. Nadležno tijelo iz stavka 1. ovog članka opoziva ovjeru na zahtjev ili po službenoj dužnosti ako je pogrešno izdana, uzimajući u obzir zahtjeve utvrđene u članku 37.
3. Postupak, uključujući sve pravne lijekove, koji se odnosi na ispravak ili opoziv potvrde uređuje se pravom države članice podrijetla.

Članak 39.

Razlozi za odbijanje priznavanja

1. Priznavanje javne isprave kojom se utvrđuje roditeljstvo s obvezujućim pravnim učinkom odbija se:
 - (a) ako je takvo priznavanje očito u suprotnosti s javnim poretком države članice u kojoj se poziva na priznavanje, uzimajući u obzir interese djeteta;

- (b) na zahtjev svake osobe koja tvrdi da se javnom ispravom krši njezino očinstvo ili majčinstvo nad djetetom, ako je javna isprava službeno sastavljena ili registrirana bez sudjelovanja te osobe;
 - (c) ako i u mjeri u kojoj je u proturječju s kasnijom sudskom odlukom koja se odnosi na roditeljstvo donesenom u drugoj državi članici ili s kasnijom javnom ispravom kojom se utvrđuje roditeljstvo s obvezujućim pravnim učinkom koje su sastavljene ili registrirane u državi članici u kojoj se poziva na priznavanje;
 - (d) ako i u mjeri u kojoj je u proturječju s kasnijom sudskom odlukom koja se odnosi na roditeljstvo ili s kasnijom javnom ispravom kojom se utvrđuje roditeljstvo s obvezujućim pravnim učinkom, koje su donesene, sastavljene ili registrirane u drugoj državi članici pod uvjetom da kasnija sudska odluka ili javna isprava ispunjava uvjete potrebne za njezino priznavanje u državi članici u kojoj se poziva na priznavanje.
2. Stavak 1. točku (a) primjenjuju sudovi i druga nadležna tijela država članica uz poštovanje temeljnih prava i načela utvrđenih u Povelji, a posebno u njezinu članku 21. o pravu na nediskriminaciju.
3. Priznavanje javne isprave kojom se utvrđuje roditeljstvo s obvezujućim pravnim učinkom može se odbiti ako je službeno sastavljena ili registrirana bez mogućnosti da djeca izraze svoja stajališta. Ako su djeca mlađa od 18 godina, ova se odredba primjenjuje u slučajevima u kojima su djeca bila u stanju zauzeti stajalište.

ODJELJAK 4.

Ostale odredbe

Članak 40.

Zabrana preispitivanja nadležnosti suda podrijetla

Nadležnost suda države članice podrijetla koji utvrđuje roditeljstvo ne može se preispitivati. Ispitivanje javnog poretka iz članka 31. stavka 1. točke (a) ne može se primijeniti na pravila koja se odnose na nadležnost, utvrđena u člancima od 6. do 9.

Članak 41.

Zabrana preispitivanja sadržaja

Sudska odluka donesena u drugoj državi članici ili javna isprava kojom se utvrđuje roditeljstvo s obvezujućim pravnim učinkom u državi članici podrijetla ni u kojem se slučaju ne smije preispitivati u pogledu sadržaja.

Članak 42.

Troškovi

Ovo se poglavlje primjenjuje i na utvrđivanje iznosa troškova i izdataka postupka na temelju ove Uredbe.

Članak 43.

Pravna pomoć

1. Podnositelj zahtjeva koji se u državi članici podrijetla koristio potpunom ili djelomičnom pravnom pomoći ili oslobođenjem od troškova postupka ili izdataka za postupak ima pravo, u postupku predviđenom u članku 25. stavku 1. i članku 32., na upotrebu najpovoljnije pravne pomoći ili najopsežnijeg oslobođenja od troškova predviđenih pravom države članice u kojoj je postupak pokrenut.
2. Podnositelj zahtjeva koji se u državi članici podrijetla koristio pravom na besplatan postupak pred upravnim tijelom o kojem je Komisija obaviještena u skladu s člankom 71. ima pravo, u svim postupcima predviđenima u članku 25. stavku 1. i članku 32., na pravnu pomoć u skladu sa stavkom 1. ovog članka. U tu svrhu ta stranka podnosi izjavu nadležnog tijela u državi članici podrijetla iz koje proizlazi da ispunjava financijske zahtjeve na temelju kojih se može odobriti potpuna ili djelomična pravna pomoć ili oslobođenje od troškova odnosno izdataka.

POGLAVLJE V.

JAVNE ISPRAVE BEZ OBVEZUJUĆEG PRAVNOG UČINKA

Članak 44.

Područje primjene

Ovo poglavlje primjenjuje se na javne isprave koje nemaju obvezujući pravni učinak u državi članici podrijetla, ali imaju dokaznu snagu u toj državi članici.

Članak 45.

Prihvatanje javnih isprava

1. Javna isprava koja nema obvezujući pravni učinak u državi članici podrijetla ima istu dokaznu snagu u drugoj državi članici kao i u državi članici podrijetla ili učinke koji su najusporediviji, pod uvjetom da to nije u očitoj suprotnosti s javnim poretком u državi članici u kojoj je predložena.
2. Javni poredak iz stavka 1. primjenjuju sudovi i druga nadležna tijela država članica uz poštovanje temeljnih prava i načela utvrđenih u Povelji, a posebno u njezinu članku 21. o pravu na nediskriminaciju.
3. Osoba koja želi upotrebljavati takvu javnu ispravu u drugoj državi članici može zatražiti od tijela koje je službeno sastavilo ili registriralo javnu ispravu u državi članici podrijetla da ispuni obrazac iz Priloga III. u kojemu se opisuje dokazna snaga te javne isprave u državi članici podrijetla.
4. Ovjera sadržava izjavu kojom se građane Unije i članove njihovih obitelji obavješćuje da ovjera ne utječe na prava djeteta koja proizlaze iz prava Unije te da se za ostvarivanje tih prava na bilo koji način može predložiti dokaz o odnosu roditelja i djeteta.
5. Svako osporavanje vjerodostojnosti takve javne isprave provodi se pred sudovima države članice podrijetla i o njemu se odlučuje prema pravu te države članice. Osporavana javna isprava nema nikakvu dokaznu snagu u drugoj državi članici tako dugo dok je postupak osporavanja u tijeku pred nadležnim sudom.
6. Svako osporavanje pravnih akata ili pravnih odnosa zabilježenih u takvoj javnoj ispravi provodi se pred sudovima koji su nadležni na temelju ove Uredbe i o njemu

se odlučuje na temelju prava koje se primjenjuje u skladu s poglavljem III. Oспоравана javna isprava nema u pogledu oспоравane stvari nikakvu dokaznu snagu u državi članici koja nije država članica podrijetla tako dugo dok je postupak oспорavanja u tijeku pred nadležnim sudom.

7. Ako ishod postupka pred sudom države članice ovisi o odluci o prethodnom pitanju koje se odnosi na pravne akte ili pravne odnose zabilježene u takvoj javnoj ispravi, taj je sud nadležan za to pitanje.

POGLAVLJE VI.

EUROPSKA POTVRDA O RODITELJSTVU

Članak 46.

Uspostava europske potvrde o roditeljstvu

1. Ovom se Uredbom uspostavlja europska potvrda o roditeljstvu („Potvrda”) koja se izdaje za upotrebu u drugoj državi članici i proizvodi učinke navedene u članku 53.
2. Upotreba Potvrde nije obvezna.
3. Potvrdom se ne nadomještaju nacionalne isprave koje se u državama članicama upotrebljavaju za slične svrhe. Međutim, jednom kada se izda za upotrebu u drugoj državi članici, Potvrda proizvodi i učinke navedene u članku 53. u državi članici čija su je tijela izdala u skladu s ovim poglavljem.

Članak 47.

Svrha Potvrde

Potvrdu upotrebljava dijete ili pravni zastupnik koji se u drugoj državi članici mora pozvati na status roditeljstva nad djetetom.

Članak 48.

Nadležnost za izdavanje Potvrde

1. Potvrda se izdaje u državi članici u kojoj je utvrđeno roditeljstvo i čiji su sudovi, kako je utvrđeno u članku 4. stavku 4., nadležni na temelju članka 6., članka 7. ili članka 9.
2. Tijela izdavatelji u državi članici iz stavka 1., o kojem je Komisija obaviještena u skladu s člankom 71. mogu biti:
 - (a) sud kako je definirano u članku 4. stavku 4.; ili
 - (b) drugo tijelo koje je na temelju nacionalnog prava nadležno za rješavanje pitanja roditeljstva.

Članak 49.

Zahtjev za Potvrdu

1. Potvrda se izdaje na zahtjev djeteta („podnositelj zahtjeva”) ili, prema potrebi, pravnog zastupnika.

2. Za potrebe podnošenja zahtjeva podnositelj zahtjeva može se koristiti obrascem utvrđenim u Prilogu IV.
3. Zahtjev sadržava podatke navedene u nastavku, u mjeri u kojoj su ti podaci poznati podnositelju zahtjeva i u kojoj su potrebni kako bi se tijelu izdavatelju omogućilo da potvrdi elemente koje podnositelj zahtjeva želi potvrditi te mu se prilažu sve relevantne isprave u izvornom obliku ili preslikama, koje ispunjavaju uvjete potrebne za utvrđivanje njihove vjerodostojnosti, ne dovodeći u pitanje članak 50. stavak 2.:
 - (a) podatke o podnositelju zahtjeva: prezime(na) (ako je primjenjivo, prezime(na) pri rođenju), ime(na), spol, datum i mjesto rođenja, državljanstvo (ako je poznato), identifikacijski broj (ako je primjenjivo), adresu;
 - (b) ako je primjenjivo, podatke o pravnom zastupniku podnositelja zahtjeva: prezime(na) (ako je primjenjivo, prezime(na) pri rođenju), ime(na), adresu i ovlasti zastupanja;
 - (c) podatke o svakom roditelju: prezime(na) (ako je primjenjivo, prezime(na) pri rođenju), ime(na), datum i mjesto rođenja, državljanstvo, identifikacijski broj (ako je primjenjivo), adresu;
 - (d) mjesto i državu članicu u kojima je registrirano roditeljstvo djeteta;
 - (e) elemente na temelju kojih je podnositelj zahtjeva utvrdio roditeljstvo, prilažanjem izvornika ili preslike isprava kojima se utvrđuje roditeljstvo s obvezujućim pravnim učinkom ili kojima se dokazuje roditeljstvo;
 - (f) podatke za kontakt suda države članice koji je utvrdio roditeljstvo, nadležnog tijela koje je izdalo javnu ispravu kojom se utvrđuje roditeljstvo s obvezujućim pravnim učinkom ili nadležnog tijela koje je izdalo javnu ispravu koja nema obvezujući pravni učinak u državi članici podrijetla, ali ima dokaznu snagu u toj državi članici;
 - (g) izjavu o tome da, prema saznanjima podnositelja zahtjeva, nije u tijeku spor o elementima za koje se traži Potvrda;
 - (h) sve druge podatke koje podnositelj zahtjeva smatra korisnima za izdavanje Potvrde.

Članak 50.

Ispitivanje zahtjeva

1. Po primitku zahtjeva tijelo izdavatelj provjerava podatke i izjave te isprave i druge dokaze koje je dostavio podnositelj zahtjeva. Ono provodi istrage potrebne za tu provjeru po službenoj dužnosti ako je to predviđeno ili odobreno njegovim nacionalnim pravom ili poziva podnositelja zahtjeva da dostavi sve dodatne dokaze koje smatra potrebnima.
2. Ako podnositelj nije podnio preslike relevantnih isprava koje zadovoljavaju uvjete nužne za utvrđivanje njihove vjerodostojnosti, tijelo izdavatelj može prihvatiti ostale oblike dokaza.
3. Ako je to predviđeno nacionalnim pravom i podložno uvjetima koji su njime utvrđeni, tijelo izdavatelj može zahtijevati da se izjave daju pod prisegom ili na temelju zakonom propisane izjave umjesto prisege.

4. Za potrebe ovog članka nadležno tijelo države članice na zahtjev dostavlja tijelu izdavatelju iz druge države članice podatke koji se u prvom redu vode u registrima građana, registrima osoba ili stanovništva i drugim registrima u kojima se evidentiraju činjenice relevantne za roditeljstvo podnositelja zahtjeva, u slučajevima u kojima bi to nadležno tijelo bilo ovlašteno, u skladu s nacionalnim pravom, dostaviti takve podatke drugom nacionalnom tijelu.

Članak 51.

Izdavanje Potvrde

1. Tijelo izdavatelj izdaje Potvrdu bez odgode u skladu s postupkom utvrđenim u ovom poglavlju ako su elementi koje treba potvrditi utvrđeni u skladu s pravom koje se primjenjuje na utvrđivanje roditeljstva. Obvezno je upotrebljavati obrazac iz Priloga V.

Tijelo izdavatelj ne izdaje Potvrdu posebno u slučajevima:

- (a) osporavanja elemenata koje treba potvrditi; ili
 - (b) ako potvrda ne bi bila u skladu sa sudskom odlukom koja obuhvaća iste elemente.
2. Naknada koja se naplaćuje za izdavanje Potvrde ne smije biti viša od naknade koja se naplaćuje za izdavanje potvrde kojom se na temelju nacionalnog prava dokazuje roditeljstvo podnositelja zahtjeva.

Članak 52.

Sadržaj Potvrde

Potvrda sadržava sljedeće podatke, ako je primjenjivo:

- (a) ime, adresu i podatke za kontakt tijela izdavatelja države članice;
- (b) ako se razlikuju, ime, adresu i podatke za kontakt suda države članice koji je utvrdio roditeljstvo, nadležnog tijela koje je izdalo javnu ispravu kojom se utvrđuje roditeljstvo s obvezujućim pravnim učinkom ili nadležnog tijela koje je izdalo javnu ispravu koja nema obvezujući pravni učinak u državi članici podrijetla, ali koja ima dokaznu snagu u toj državi članici;
- (c) referentni broj spisa;
- (d) datum i mjesto izdavanja;
- (e) mjesto i državu članicu u kojima je registrirano roditeljstvo djeteta;
- (f) podatke o podnositelju zahtjeva: prezime(na) (ako je primjenjivo, prezime(na) pri rođenju), ime(na), spol, datum i mjesto rođenja, državljanstvo (ako je poznato), identifikacijski broj (ako je primjenjivo), adresu;
- (g) ako je primjenjivo, podatke o pravnom zastupniku podnositelja zahtjeva: prezime(na) (ako je primjenjivo, prezime(na) pri rođenju), ime(na), adresu i ovlasti zastupanja;
- (h) podatke o svakom roditelju: prezime(na) (ako je primjenjivo, prezime(na) pri rođenju), ime(na), datum i mjesto rođenja, državljanstvo, identifikacijski broj (ako je primjenjivo), adresu;

- (i) elemente na temelju kojih tijelo izdavatelj smatra da je nadležno za izdavanje Potvrde;
- (j) pravo mjerodavno za utvrđivanje roditeljstva i elemente na temelju kojih je to pravo određeno;
- (k) izjavu kojom se građane Unije i članove njihovih obitelji obavještuje o tome da Potvrda ne utječe na prava djeteta koja proizlaze iz prava Unije te da se za ostvarivanje tih prava dokaz o odnosu roditelja i djeteta može predložiti na bilo koji način;
- (l) potpis i/ili pečat tijela izdavatelja.

Članak 53.

Učinci Potvrde

1. Potvrda proizvodi učinke u svim državama članicama bez potrebe za posebnim postupkom.
2. Pretpostavlja se da Potvrda točno pokazuje elemente koji su utvrđeni u skladu s pravom koje se primjenjuje na utvrđivanje roditeljstva. Za osobu koja se u Potvrdi navodi kao dijete jednog ili više roditelja pretpostavlja se da ima status naveden u Potvrdi.
3. Potvrda je valjana isprava za upis roditeljstva u odgovarajući registar države članice, ne dovodeći u pitanje članak 3. stavak 2. točku (i).

Članak 54.

Ovjerene preslike Potvrde

1. Tijelo izdavatelj zadržava izvornik Potvrde i izdaje jednu ili više ovjerenih preslika podnositelju zahtjeva ili pravnom zastupniku.
2. Tijelo izdavatelj za potrebe članka 55. stavka 3. i članka 57. stavka 2. vodi popis osoba kojima su izdane ovjerene preslike u skladu sa stavkom 1.

Članak 55.

Ispravak, izmjena ili opoziv Potvrde

1. Tijelo izdavatelj na zahtjev osobe koja dokaže legitiman interes ili po službenoj dužnosti ispravlja Potvrdu u slučaju administrativne pogreške.
2. Tijelo izdavatelj na zahtjev osobe koja dokaže legitiman interes ili, ako je to moguće po nacionalnom pravu, po službenoj dužnosti mijenja ili opoziva Potvrdu ako je utvrđeno da Potvrda ili pojedini elementi koje sadržava nisu točni.
3. Tijelo izdavatelj bez odgode obavještuje sve osobe kojima su izdane ovjerene preslike Potvrde u skladu s člankom 54. stavkom 1. o svakom ispravku, izmjeni ili opozivu Potvrde.

Članak 56.

Postupci pravne zaštite

1. Odluke koje je donijelo tijelo izdavatelj u skladu s člankom 51. može osporiti podnositelj zahtjeva za Potvrdu ili pravni zastupnik.

Odluke koje donese tijelo izdavanja u skladu s člankom 55. i člankom 57. stavkom 1. točkom (a) može osporavati bilo koja osoba koja dokaže pravni interes.

Osporavanje se podnosi sudu u državi članici tijela izdavatelja u skladu s pravom te države članice.

2. Ako se zbog osporavanja iz stavka 1. utvrdi da izdana Potvrda nije točna, nadležni sud ispravlja, mijenja ili opoziva Potvrdu ili osigurava da je tijelo izdavatelj ispravi, izmijeni ili opozove.

Ako se zbog osporavanja iz stavka 1. utvrdi da je odbijanje izdavanja Potvrde bilo neopravdano, nadležni sud izdaje Potvrdu ili osigurava da tijelo izdavatelj ponovno razmotri predmet i donese novu odluku.

Članak 57.

Obustava učinaka Potvrde

1. Učinke Potvrde može obustaviti:
 - (a) tijelo izdavatelj, na zahtjev osobe koja dokaže legitiman interes, do izmjene ili opoziva Potvrde u skladu s člankom 55.; ili
 - (b) sud, na zahtjev osobe koja ima pravo osporiti odluku koju je donijelo tijelo izdavatelj u skladu s člankom 56., u očekivanju takvog osporavanja.
2. Tijelo izdavatelj ili, ovisno o slučaju, sud bez odgode obavješćuje sve osobe kojima su izdane ovjerene preslike Potvrde u skladu s člankom 54. stavkom 1. o svakoj obustavi učinaka Potvrde.

Za vrijeme obustave učinaka Potvrde ne smiju se izdavati nove ovjerene preslike Potvrde.

POGLAVLJE VII.

DIGITALNA KOMUNIKACIJA

Članak 58.

Komunikacija putem europske elektroničke pristupne točke

1. Europska elektronička pristupna točka uspostavljena na europskom portalu e-pravosuđe u skladu s člankom 4. [Uredbe o digitalizaciji] može se upotrebljavati za elektroničku komunikaciju između fizičkih osoba ili njihovih pravnih zastupnika i sudova država članica ili drugih nadležnih tijela u vezi sa sljedećim:
 - (a) postupkom za odluku da ne postoje razlozi za odbijanje priznavanja sudske odluke ili javne isprave o roditeljstvu ili postupkom za odbijanje priznavanja sudske odluke ili javne isprave o roditeljstvu;

- (b) podnošenjem zahtjeva za izdavanje, ispravak, izmjenu, opoziv ili obustavljanje europske potvrde o roditeljstvu ili za postupak pravne zaštite.
- 2. Članak 4. stavak 3., članak 5. stavci 2. i 3., članak 6., članak 9. stavci 1. i 3. te članak 10. [Uredbe o digitalizaciji] primjenjuju se na elektroničku komunikaciju iz stavka 1.

Članak 59.

Donošenje provedbenih akata Komisije

- 1. Za potrebe elektroničke komunikacije u skladu s člankom 58. stavkom 1. Komisija donosi provedbene akte kojima se utvrđuje sljedeće:
 - (a) tehničke specifikacije kojima se definiraju načini komunikacije elektroničkim sredstvima;
 - (b) tehničke specifikacije komunikacijskih protokola;
 - (c) ciljevi informacijske sigurnosti i relevantne tehničke mjere kojima se osiguravaju minimalni standardi informacijske sigurnosti i visoka razina kibersigurnosti za obradu i prijenos informacija;
 - (d) ciljevi minimalne dostupnosti i mogući povezani tehnički zahtjevi za elektroničku komunikaciju putem decentraliziranog informacijskog sustava.
- 2. Ti se provedbeni akti iz stavka 1. ovog članka donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 62. stavka 2.
- 3. Provedbeni akti iz stavka 1. donose se do [*dvije godine nakon stupanja na snagu ove Uredbe*].

Članak 60.

Referentni implementacijski računalni programi

- 1. Komisija je odgovorna za izradu, održavanje i razvoj referentnih implementacijskih računalnih programa koje države članice mogu odlučiti upotrebljavati kao svoj pomoćni sustav umjesto nacionalnog informacijskog sustava. Izrada, održavanje i razvoj referentnih implementacijskih računalnih programa financiraju se iz općeg proračuna Unije.
- 2. Komisija besplatno osigurava, održava i podupire referentne implementacijske računalne programe.

Članak 61.

Troškovi decentraliziranog informacijskog sustava, europske elektroničke pristupne točke i nacionalnih informacijskih portala

- 1. Svaka država članica snosi troškove instalacije, rada i održavanja pristupnih točaka decentraliziranog informacijskog sustava koje se nalaze na njezinu državnom području.
- 2. Svaka država članica snosi troškove uspostave i prilagodbe svojih nacionalnih informacijskih sustava kako bi bili interoperabilni s pristupnim točkama te snosi troškove upravljanja tim sustavima, njihova rada i održavanja.

3. Države članice ne sprečavaju se u podnošenju zahtjeva za bespovratna sredstva za potporu aktivnostima iz stavaka 1. i 2. u okviru relevantnih financijskih programa Unije.
4. Komisija snosi sve troškove povezane s uvođenjem potpore za elektroničke komunikacije putem europske elektroničke pristupne točke u skladu s člankom 58. stavkom 1.

Članak 62.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor. Navedeni odbor jest odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća³⁶.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća.

POGLAVLJE VIII.

DELEGIRANI AKTI

Članak 63.

Delegiranje ovlasti

Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 64. u vezi s izmjenom priloga od I. do V. radi ažuriranja ili tehničkih izmjena tih priloga.

Članak 64.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 63. dodjeljuje se Komisiji na neodređeno vrijeme počevši od [datuma stupanja na snagu ove Uredbe].
3. Vijeće u svakom trenutku može opozvati delegiranje ovlasti iz članka 63. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti navedeno u toj odluci. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. Opoziv ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga priopćuje Vijeću.

³⁶ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

6. Delegirani akt donesen na temelju članka 63. stupa na snagu samo ako Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Vijeću na njega ne podnese nikakav prigovor ili ako je prije isteka tog roka Vijeće obavijestilo Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Vijeća.
7. Komisija obavješćuje Europski parlament o donošenju delegiranih akata, o svim prigovorima na njih ili o opozivu delegiranja ovlasti koji je izvršilo Vijeće.

POGLAVLJE IX.

OPĆE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 65.

Legalizacija ili druga slična formalnost

U okviru ove Uredbe ne zahtijeva se legalizacija ni druga slična formalnost.

Članak 66.

Odnos s postojećim međunarodnim konvencijama

1. Ova Uredba ne utječe na međunarodne konvencije čije su stranke jedna ili više država članica u trenutku donošenja ove Uredbe i kojima se utvrđuju odredbe o pitanjima uređenima ovom Uredbom.
2. Međutim, ova Uredba, kao i među državama članicama, ima prednost nad konvencijama koje su sklopljene isključivo između dviju ili više država članica u mjeri u kojoj takve konvencije obuhvaćaju pitanja regulirana ovom Uredbom.
3. Ova Uredba ne utječe na Hašku konvenciju od 29. svibnja 1993. o zaštiti djece i suradnji u vezi s međudržavnim posvojenjem.
4. Ova Uredba ne utječe na konvencije br. 16, br. 33 i br. 34 Međunarodne komisije za građanska stanja.

Članak 67.

Popis konvencija

1. Do *[šest mjeseci prije datuma početka primjene ove Uredbe]* države članice obavješćuju Komisiju o konvencijama iz članka 66. stavka 1. Nakon tog datuma države članice obavješćuju Komisiju o svim otkazivanjima tih konvencija.
2. U roku od šest mjeseci od primitka obavijesti iz stavka 1. Komisija na europskom portalu e-pravosuđe objavljuje:
 - (a) popis konvencija iz stavka 1.;
 - (b) otkazivanja iz stavka 1.

Članak 68.

Zaštita podataka

1. Osobne podatke potrebne za primjenu ove Uredbe obrađuju sudovi država članica ili druga nadležna tijela za potrebe utvrđivanja roditeljstva u prekograničnim

situacijama i priznavanja roditeljstva u vezi s utvrđivanjem roditeljstva u skladu s poglavljem II., izdavanja potvrda u skladu s člancima 29., 37. i 45., izdavanja europske potvrde o roditeljstvu u skladu s člankom 51., dostave isprava za priznavanje roditeljstva u skladu s člankom 26., ishoda odluke da ne postoje razlozi za odbijanje priznavanja roditeljstva u skladu s člankom 25. ili zahtjeva za odbijanje priznavanja roditeljstva u skladu s člankom 32.

2. Obrada osobnih podataka na temelju ove Uredbe ograničava se na mjeru u kojoj je potrebna za svrhe koje su navedene u stavku 1. ne dovodeći u pitanje daljnju obradu za potrebe arhiviranja u javnom interesu u skladu s člankom 5. stavkom 1. točkom (b) i člankom 89. Opće uredbe o zaštiti podataka.
3. Za potrebe ove Uredbe sudovi država članica ili druga nadležna tijela smatraju se voditeljima obrade podataka u smislu članka 4. točke 7. Opće uredbe o zaštiti podataka.
4. Komisija obrađuje osobne podatke potrebne za primjenu ove Uredbe u vezi s elektroničkom komunikacijom između fizičkih osoba ili njihovih pravnih zastupnika i sudova država članica ili drugih nadležnih tijela putem europske elektroničke pristupne točke u okviru decentraliziranog informacijskog sustava.
5. Obrada osobnih podataka na temelju ove Uredbe ograničena je na mjeru u kojoj je potrebna za svrhe koje su navedene u stavku 4.
6. Za potrebe ove Uredbe Komisija se smatra voditeljem obrade podataka u smislu članka 3. točke 8. Uredbe EU-a o zaštiti podataka.

Članak 69.

Prijelazne odredbe

1. Ova se Uredba primjenjuje na pravne postupke koji su pokrenuti i na javne isprave koje su službeno sastavljene ili registrirane u registar [*datum početka primjene ove Uredbe*] ili nakon tog datuma.
2. Neovisno o stavku 1., ako je roditeljstvo utvrđeno u skladu s jednim od zakona koji su u skladu s poglavljem III. određeni kao primjenjivi u državi članici čiji su sudovi bili nadležni na temelju poglavlja II., države članice priznaju:
 - (a) sudske odluke kojima se utvrđuje roditeljstvo u drugoj državi članici u sudskim postupcima pokrenutima prije [*datum početka primjene ove Uredbe*]; i
 - (b) javne isprave kojima se utvrđuje roditeljstvo s obvezujućim pravnim učinkom u državi članici podrijetla koje su službeno sastavljene ili registrirane prije [*datum početka primjene ove Uredbe*].

Poglavlje IV. primjenjuje se na sudske odluke i javne isprave iz ovog stavka.

3. Neovisno o stavku 1., države članice prihvaćaju javnu ispravu koja nema obvezujući pravni učinak u državi članici podrijetla, ali ima dokaznu snagu u toj državi članici, pod uvjetom da to nije u očitoj suprotnosti s javnim poretком države članice u kojoj se traži prihvaćanje.

Poglavlje V. primjenjuje se na javne isprave iz ovog stavka.

Članak 70.

Preispitivanje

1. Do *[pet godina od datuma stupanja na snagu ove Uredbe]* Komisija Europskom parlamentu, Vijeću i Europskom gospodarskom i socijalnom odboru podnosi izvješće o primjeni ove Uredbe, uključujući evaluaciju svih praktičnih problema s kojima se susrela, potkrijepljenu informacijama koje su podnijele države članice. Izvješće se prema potrebi mora popratiti zakonodavnim prijedlogom.
2. Države članice Komisiji na zahtjev, ako su dostupne, dostavljaju informacije relevantne za evaluaciju djelovanja i primjene ove Uredbe, posebno o:
 - (a) broju zahtjeva za odbijanje priznavanja sudske odluke ili javne isprave kojom se utvrđuje roditeljstvo s obvezujućim pravnim učinkom u državi članici podrijetla u skladu s člankom 32. i broju predmeta u kojima je odobreno odbijanje priznavanja;
 - (b) broju pravnih lijekova podnesenih u skladu s člankom 33. odnosno 34.;
 - (c) broju zahtjeva kojima se osporava sadržaj javne isprave koja nema obvezujući pravni učinak u državi članici podrijetla, ali ima dokaznu snagu u toj državi članici, te broju predmeta u kojima je osporavanje bilo uspješno;
 - (d) broju izdanih europskih potvrda o roditeljstvu; i
 - (e) troškovima nastalima na temelju članka 61. stavka 2. ove Uredbe.

Članak 71.

Informacije koje treba dostaviti Komisiji

1. Države članice obavješćuju Komisiju o sljedećem:
 - (a) tijelima ovlaštenima za sastavljanje ili registriranje javnih isprava u pitanjima roditeljstva kako je navedeno u članku 4. točki 6.;
 - (b) sudovima i tijelima nadležnima za izdavanje ovjera kako je navedeno u člancima 29., 37. i 45. te sudovima i tijelima nadležnima za ispravljanje ovjera kako je navedeno u članku 38.;
 - (c) sudovima nadležnima za obradu zahtjeva za odluku da ne postoje razlozi za odbijanje priznavanja u skladu s člankom 25. i sudovima nadležnima za rješavanje o zahtjevima za odbijanje priznavanja u skladu s člankom 32. i za pravne lijekove protiv sudskih odluka o takvim zahtjevima za odbijanje u skladu s člankom 33. odnosno 34.; i
 - (d) sudovima i tijelima nadležnima za izdavanje europske potvrde o roditeljstvu u skladu s člankom 51. i sudovima nadležnima za rješavanje u postupcima pravne zaštite iz članka 56.
2. Države članice Komisiji dostavljaju informacije iz stavka 1. do *[šest mjeseci nakon datuma stupanja na snagu ove Uredbe]*.
3. Države članice Komisiji dostavljaju sve promjene informacija iz stavka 1.
4. Komisija osigurava da informacije iz stavka 1. budu dostupne javnosti putem odgovarajućih sredstava, među ostalim putem europskog portala e-pravosuđe.

Članak 72.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Uredba se primjenjuje od [prvog dana mjeseca koji slijedi nakon razdoblja od 18 mjeseci od datuma stupanja na snagu ove *Uredbe*],

Međutim, članak 71. primjenjuje se od [datuma stupanja na snagu ove Uredbe].

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u državama članicama u skladu s Ugovorima.

Sastavljeno u Bruxellesu,

*Za Vijeće
Predsjednik*